

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวใน 5 ด้าน คือ ด้านรูปแบบกิจกรรม ด้านการเตรียมการ ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ ด้านการประเมินผลโครงการ และด้านปัญหาการปฏิบัติงาน

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน แบบสอบถามครูผู้รับผิดชอบโครงการ และแบบสอบถามนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 100 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ จำนวน 200 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 200 คน จากโรงเรียนแกนนำดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 100 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืนกลับจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 100 ฉบับ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 200 ฉบับ และนักเรียน จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เข้าสังเกตโรงเรียนแกนนำดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน และสังเกตการนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียน 4 โรง คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และเป็นเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้นที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 3

จากข้อมูลข้างต้นนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 7 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในตารางที่ 4 - 6
- ตอนที่ 2. ด้านรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโรงเรียนแกนนำ นำเสนอในตารางที่ 7 - 8
- ตอนที่ 3. ด้านการเตรียมการ นำเสนอในตารางที่ 9 - 10
- ตอนที่ 4. ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ นำเสนอในตารางที่ 11 - 17
- ตอนที่ 5. ด้านการประเมินผลโครงการ นำเสนอในตารางที่ 18 - 19
- ตอนที่ 6. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำเสนอในตารางที่ 20 - 22
- ตอนที่ 7. ผลการสังเกตโรงเรียนแกนนำดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตาม
แนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำเสนอในรูปความเรียง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	99	99.00
หญิง	1	1.00
อายุ		
25 – 30 ปี	–	–
31 – 35 ปี	2	2.00
36 – 40 ปี	8	8.00
41 – 45 ปี	32	32.00
46 – 50 ปี	19	19.00
51 – 55 ปี	24	24.00
56 ปีขึ้นไป	15	15.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	3.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	90	90.00
ปริญญาโท	7	7.00
ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร		
ต่ำกว่า 5 ปี	8	8.00
5 – 10 ปี	15	15.00
11 – 15 ปี	27	27.00
16 – 20 ปี	22	22.00
21 – 25 ปี	13	13.00
มากกว่า 25 ปี	15	15.00
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มีความรู้	–	–
มีความรู้	100	100

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
มาก	39	39.00
ปานกลาง	60	60.00
น้อย	1	1.00
ความรู้ความเข้าใจเกิดจาก		
ศึกษาด้วยตนเอง	86	86.00
ศึกษาคูงานจากโรงเรียนอื่น	67	67.00
ได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ	42	42.00

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 99.00 เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.00 มีอายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 90.00 มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.00 มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร 11-15 ปี ผู้บริหารทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 60.00 มีความรู้ในระดับปานกลาง และร้อยละ 86.00 ได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	168	84.00
หญิง	32	16.00
อายุ		
25 – 30 ปี	19	9.50
31 – 35 ปี	18	9.00
36 – 40 ปี	81	40.50
41 – 45 ปี	55	27.50
46 – 50 ปี	9	4.50
51 – 55 ปี	5	2.50
56 ปีขึ้นไป	5	2.50
วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	25	12.50
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	174	87.00
ปริญญาโท	1	0.50
กลุ่มประสบการณ์ที่สอน		
คณิตศาสตร์	94	47.00
ภาษาไทย	96	48.00
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	102	51.00
สร้างเสริมลักษณะนิสัย	110	55.00
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	172	86.00
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	–	–
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มีความรู้	–	–
มีความรู้	200	100

ตอนที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำแนกตามสถานภาพ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
มาก	44	22.00
ปานกลาง	144	72.00
น้อย	12	6.00
ความรู้ความเข้าใจเกิดจาก		
ศึกษาด้วยตนเอง	150	75.00
ศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่น	71	35.50
ได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ	59	29.50
อื่นๆ ได้แก่		
สื่อวิทยุ โทรทัศน์	5	2.50
ปฏิบัติจริงที่บ้าน	3	1.50

จากตารางที่ 5 พบว่าครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ จำนวนมากที่สุดร้อยละ 84.00 เป็นเพศชาย ร้อยละ 40.50 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 87.00 มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 86.00 สอนกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 72.00 มีความรู้ในระดับปานกลาง และร้อยละ 75.00 ได้รับความรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดามารดา

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	91	45.50
หญิง	109	54.50
อายุ		
11 ปี	14	7.00
12 ปี	185	92.50
13 ปี	1	0.50
เรียนชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 6	200	100
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	4	2.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	—	—
ค้าขาย	3	1.50
รับจ้าง	38	19.00
เลี้ยงสัตว์	5	2.50
ประมง	—	—
ทำนา ทำสวน ทำไร่	150	75.00
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	3	1.50
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	—	—
ค้าขาย	6	3.00
รับจ้าง	37	18.50
เลี้ยงสัตว์	8	4.00
ประมง	—	—
ทำนา ทำสวน ทำไร่	146	73.00

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 54.50 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.50 มีอายุ 12 ปี นักเรียนทุกคนเป็นนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยร้อยละ 75.00 บิดาประกอบอาชีพทำนาทำสวนทำไร่ และร้อยละ 73.00 มารดาประกอบอาชีพทำนาทำสวนทำไร่

ตอนที่ 2 รูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโรงเรียนแกนนำ

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเลือกรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
รูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่โรงเรียน		
เลือกปฏิบัติ		
รูปแบบที่ 1	37	37.00
รูปแบบที่ 2	62	62.00
รูปแบบที่ 3	1	1.00
ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมได้จาก		
เข้ารับการอบรมสัมมนา	59	59.00
ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร	84	84.00
จากวิทยากร	43	43.00
ขอคำปรึกษาจากผู้มีความรู้และประสบการณ์	44	44.00
วิธีการเลือกรูปแบบกิจกรรม		
ประชุมกับคณะครูในโรงเรียน	50	50.00
มอบหมายให้คณะครูผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้เลือก	33	33.00
ประชุมกับคณะครูในโรงเรียนและผู้นำชุมชน	54	54.00
ผู้บริหารเลือกรูปแบบเอง	2	2.00
เกณฑ์การพิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรม		
ความพร้อมด้านบุคลากร	39	39.00
งบประมาณที่ได้รับ	30	30.00
รูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	70	70.00
ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและบริเวณพื้นที่	80	80.00
การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบแก่ครูในโรงเรียน		
ให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการชี้แจง	80	80.00
แจกเอกสารให้ศึกษา	38	38.00
เชิญศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการให้ความรู้	16	16.00

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 62.00 ให้ข้อมูลว่าโรงเรียน ปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบที่ 2 รองลงมาร้อยละ 37.00 ปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบที่ 1 และ จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 1.00 ปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบที่ 3 ผู้บริหารร้อยละ 84.00 ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรม โดยศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารต่างๆ ร้อยละ 54.00 เลือกรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ด้วยการประชุมกับคณะครูใน โรงเรียนและผู้นำชุมชน ร้อยละ 80.00 ใช้เกณฑ์ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและบริเวณ พื้นที่ในการพิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรม ร้อยละ 80.00 ให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการชี้แจงให้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบแก่ครูใน โรงเรียน

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการเลือกรูปแบบกิจกรรมโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการเลือกรูปแบบกิจกรรม		
เป็นผู้ศึกษาให้ข้อมูลแก่ผู้บริหาร	76	38.00
เป็นคณะกรรมการพิจารณาเลือกรูปแบบ	115	57.50
เป็นผู้ศึกษาให้ข้อมูลแก่คณะผู้พิจารณา อื่นๆ ได้แก่	62	31.00
ศึกษาและเลือกรูปแบบเอง	3	1.50
วิธีที่เหมาะสมในการเลือกรูปแบบกิจกรรม		
ผู้บริหารตัดสินใจเลือก	5	2.50
คณะครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือก	28	14.00
ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันเลือก	62	31.00
ผู้บริหาร คณะครูและชุมชนร่วมกันเลือก	140	70.00
ความเหมาะสมของรูปแบบกับสภาพโรงเรียน		
เหมาะสม	177	88.50
มาก	64	32.00
ปานกลาง	95	47.50
น้อย	18	9.00
ไม่เหมาะสม	23	11.50
ขาดความพร้อมด้านบุคลากร	14	7.00
ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ	2	1.00
ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือ	3	1.50
งบประมาณไม่เพียงพอปฏิบัติตามรูปแบบนี้	16	8.00
สภาพแวดล้อม พื้นที่ สถานที่ ไม่เหมาะสม	11	5.50
หน่วยงานที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรม		
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	23	11.50
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	138	69.00

ตารางที่ 8 จำนวนลค่าร้อยละของครู จำแนกตามการเลือกรูปแบบกิจกรรมโครงการ
 เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	197	98.50
อื่นๆ ได้แก่		
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	18	9.00
เกษตรตำบล อำเภอ จังหวัด	6	3.00
ความพอใจในการปฏิบัติงานตามรูปแบบกิจกรรม ที่โรงเรียนเลือก		
ไม่พอใจ	10	5.00
พอใจ	190	95.00
มาก	66	33.00
ปานกลาง	114	57.00
น้อย	10	5.00

จากตารางที่ 8 พบว่าครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 57.50 มีส่วนร่วมในการเลือกรูปแบบกิจกรรมโดยเป็นคณะกรรมการพิจารณาเลือกรูปแบบ ร้อยละ 70.00 มีความเห็นว่า วิธีที่เหมาะสมในการเลือกรูปแบบกิจกรรม คือ ให้ผู้บริหาร คณะครูและชุมชนร่วมกันเลือก ร้อยละ 88.50 เห็นว่ารูปแบบที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน โดยร้อยละ 47.50 เห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง ครูร้อยละ 98.50 ได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ร้อยละ 95.00 พอใจในการปฏิบัติงานตามรูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือก โดยร้อยละ 57.00 พอใจในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านการเตรียมการ

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการ

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
วิธีกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานโครงการ		
ประชุมเฉพาะกลุ่มผู้รับผิดชอบ	40	40.00
ประชุมครูและผู้ปกครอง	78	78.00
ประชุมเฉพาะกลุ่มผู้บริหาร	3	3.00
เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรให้ครูผู้รับผิดชอบ	34	34.00
โครงการปฏิบัติ		
การกำหนดวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานโครงการ		
เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	60	60.00
เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ไปสู่ชุมชน	66	66.00
เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	92	92.00
เพื่อนำผลผลิตและรายได้สนับสนุนกิจกรรม	85	85.00
อาหารกลางวัน		
อื่นๆ ได้แก่		
เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	8	8.00
เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาอาชีพในชุมชน	5	5.00
การเตรียมการปฏิบัติงานโครงการ		
ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเรื่องหลักการและแนวคิดทฤษฎีใหม่ฯ	75	75.00
จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ	78	78.00
ประชุมคณะกรรมการร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติงาน	83	83.00
จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน		
ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม	67	67.00

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
จัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ	62	62.00
วางแผนการจำหน่ายผลผลิต	49	49.00
จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล	36	36.00
การกำหนดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบโครงการ		
แต่งตั้งโดยเลือกจากครูที่มีความสมัครใจ	47	47.00
แต่งตั้งตามดุลยพินิจของคณะผู้บริหาร	30	30.00
แต่งตั้งครูที่อยู่สายวิชาต่างๆ มาร่วมรับผิดชอบ	48	48.00
แต่งตั้งโดยจัดตารางหมุนเวียนกันรับผิดชอบ	14	14.00
แต่งตั้งโดยเลือกจากผู้มีความรู้ เคยผ่านการอบรม	79	79.00
เกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
อื่นๆ ได้แก่		
แต่งตั้งจากครูผู้สอนในกลุ่มกรงาน	5	5.00
พื้นฐานอาชีพ		
การเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง		
ทฤษฎีใหม่ฯ และวิชาการเกษตร		
จัดทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่	58	58.00
จัดเอกสารให้ครูศึกษา	61	61.00
จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม	89	89.00
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	22	22.00
หน่วยงานที่โรงเรียนติดต่อประสานงาน		
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	22	22.00
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	69	69.00
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	87	87.00
องค์การบริหารส่วนตำบล	52	52.00
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	5	5.00
ชุมชน	72	72.00

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามด้านการเตรียมการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
องค์กรเอกชน	20	20.00
เกษตรตำบล	45	45.00
เกษตรอำเภอ	63	63.00
เกษตรจังหวัด	16	16.00
ประมงตำบล	11	11.00
ประมงอำเภอ	25	25.00
ประมงจังหวัด	57	57.00
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	17	17.00
การอำนวยความสะดวกในการเตรียมอาคาร		
สถานที่และวัสดุอุปกรณ์		
จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุน	69	69.00
จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อคอยดูแลให้ความสะดวก	56	56.00
ประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชนและ หน่วยงานต่างๆ	85	85.00
หลักการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ		
ความต้องการของบุคลากร	32	32.00
ความถนัดของครู	48	48.00
ความสนใจของนักเรียน	65	65.00
ความต้องการของชุมชน	39	39.00
ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	85	85.00
กิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	79	79.00
ผลกำไรจากการปฏิบัติกิจกรรม	10	10.00

จากตารางที่ 9 พบว่าในการเตรียมการ ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 78.00 กำหนดนโยบายโดยการประชุมครูและผู้ปกครอง ร้อยละ 92.00 กำหนดวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานโครงการเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 83.00 ได้เตรียมการปฏิบัติงาน โดยการประชุมคณะกรรมการร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติงาน ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 48.00 แต่งตั้งครูที่อยู่สายวิชาต่างๆ มาร่วมรับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 89.00 จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องทฤษฎีใหม่ๆ และวิชาการเกษตร ร้อยละ 87.00 ได้ประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ผู้บริหารร้อยละ 85.00 ได้อำนวยความสะดวกในการเตรียมอาคาร สถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ โดยประสานขอความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ หลักในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ร้อยละ 85.00 ใช้หลักความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการ

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน		
ไม่มี	11	5.50
มี	189	94.50
ได้แก่		
ร่วมกับผู้บริหารในการวางแผน	13	6.50
ร่วมกับคณะครูในการวางแผน	20	10.00
ร่วมกับคณะครูและผู้บริหารในการวางแผน	57	28.50
ร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในการวางแผน	99	49.50
วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการ		
ชี้แจงโครงการให้นักเรียนทราบ	156	78.00
ประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียนไปยังผู้ปกครอง	144	72.00
จัดทำเอกสารในการประชาสัมพันธ์	50	25.00
จัดนิทรรศการเกี่ยวกับโครงการ	82	41.00
การมีส่วนช่วยในการประสานงานโครงการ		
เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานทั้งในและนอก หน่วยงานราชการ	105	52.50
เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายในโรงเรียน	152	76.00
เป็นผู้ประสานงานกับชุมชน	99	49.50
การมีส่วนช่วยด้านงบประมาณ		
รับผิดชอบในการจัดหางบประมาณ	30	15.00
รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีงบประมาณ	66	33.00
สำรวจจำนวนงบประมาณที่ต้องใช้	148	74.00
อื่นๆ ได้แก่		
ไม่ได้มีส่วนร่วม	10	5.00

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การเตรียมพื้นที่สำหรับปฏิบัติงาน		
กำหนดตำแหน่งพื้นที่	139	69.50
บุคลากรเพื่อใช้ในโครงการ	36	18.00
ปรับปรุงสระน้ำที่มีอยู่	117	58.50
พัฒนาบริเวณพื้นที่ให้เหมาะแก่การเพาะปลูก	190	95.00
การเตรียมอาคารสถานที่		
สร้างโรงเรือนเพื่อใช้ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	121	60.50
เตรียมห้องเก็บเครื่องมือ เครื่องใช้วัสดุ อุปกรณ์	85	42.50
ปรับปรุงอาคาร สถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อ	145	72.50
การปฏิบัติงาน		
การเตรียมวัสดุอุปกรณ์		
สำรวจรายการวัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องใช้	150	75.00
ขอรับบริจาควัสดุ อุปกรณ์	32	16.00
ขอยืมวัสดุ อุปกรณ์จากหน่วยงานที่ใกล้เคียง	23	11.50
ขอความร่วมมือจากนักเรียนให้นำวัสดุ	120	60.00
อุปกรณ์มาเอง		
ครูและนักเรียนช่วยกันผลิตวัสดุอุปกรณ์ใน	63	31.50
ท้องถิ่นขึ้นมาใช้เอง		

จากตารางที่ 10 พบว่าในการเตรียมการ ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 94.50 มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน โดยร้อยละ 49.50 ร่วมกับคณะครู ผู้บริหารและผู้นำชุมชนในการวางแผนการปฏิบัติงาน ร้อยละ 78.00 ได้ประชาสัมพันธ์โครงการโดยชี้แจงโครงการให้นักเรียนทราบ ร้อยละ 76.00 มีส่วนช่วยประสานงานโดยเป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายในโรงเรียน ร้อยละ 74.00 มีส่วนช่วยด้านงบประมาณโดยช่วยสำรวจจำนวนงบประมาณที่ต้องใช้ ร้อยละ 95.00 เตรียมพื้นที่ด้วยการพัฒนาบริเวณพื้นที่ให้เหมาะแก่การเพาะปลูก ร้อยละ 72.50 เตรียมอาคารสถานที่โดยปรับปรุงอาคาร สถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน และครูร้อยละ 75.00 ได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์โดยสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามโครงการ

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารโครงการ		
เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
เผยแพร่ หลักการแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ แก่ครูและชุมชน	72	72.00
ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน	64	64.00
อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	92	92.00
นิเทศ ติดตาม ประเมินผล	82	82.00
การช่วยเหลือสนับสนุนครูผู้รับผิดชอบโครงการ		
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	25	25.00
ให้บริการวัสดุ อุปกรณ์	84	84.00
เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ	97	97.00
หางบประมาณช่วยเหลือ	85	85.00
อื่น ๆ ได้แก่		
นำครูผู้รับผิดชอบโครงการไปศึกษาดูงาน	3	3.00
การสนับสนุนด้านการบูรณาการ		
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	31	31.00
สนับสนุนงบประมาณเพื่อการสอน	63	63.00
จัดหาตำรา เอกสารให้ครูศึกษา	79	79.00
ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน	77	77.00
แบบบูรณาการ		
เชิญศึกษานิเทศก์มาให้คำแนะนำ	26	26.00
ส่งเสริมด้านขวัญกำลังใจแก่ครูที่สอนแบบ บูรณาการเป็นกรณีพิเศษ	36	36.00
การนิเทศติดตามผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
สังเกตการปฏิบัติงาน	85	85.00
สอบถามจากครูผู้รับผิดชอบโครงการ	90	90.00
ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	84	84.00

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
จัดอบรมให้ความรู้ด้านการปฏิบัติงานและ ด้านการเกษตรแก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการ การช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการจัดการผลผลิต เตรียมสถานที่สำหรับเก็บรักษาผลผลิต	28	28.00
จัดหาครุภัณฑ์รับผลผลิต	45	45.00
ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมาซื้อผลผลิต	54	54.00
ติดต่อวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการถนอมอาหาร และแปรรูปผลผลิต	82	82.00
การนำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ขยายผลไปสู่ชุมชน เชิญชุมชนมาเยี่ยมชมโครงการ	24	24.00
ทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	75	75.00
จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์บริการ	57	57.00
อบรมให้ความรู้ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ อื่นๆ ได้แก่	30	30.00
จัดนิทรรศการโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในวันสำคัญๆ	31	31.00
ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่โรงเรียนได้รับ	3	3.00
ไม่ได้รับการสนับสนุน	8	8.00
ได้รับการสนับสนุน	92	92.00
มาก	9	4.50
ปานกลาง	57	28.50
น้อย	26	13.00
ได้รับการสนับสนุนในด้าน		
ความรู้ ความเข้าใจ แหล่งที่ให้การสนับสนุน คือ		
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	42	21.00
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	47	23.50

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
สำนักงานคณะกรรมการการ	2	1.00
ประถมศึกษาแห่งชาติ		
องค์การบริหารส่วนตำบล	5	2.50
กรมปศุสัตว์อำเภอ	8	4.00
เกษตรตำบล,อำเภอ, จังหวัด	29	14.50
ประมงอำเภอ, จังหวัด	15	7.50
งบประมาณ แหล่งที่ให้การสนับสนุน คือ		
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	19	9.50
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	87	43.50
สำนักงานคณะกรรมการการประถม	24	12.00
ศึกษาแห่งชาติ		
องค์การบริหารส่วนตำบล	20	10.00
เกษตรตำบล, อำเภอ, จังหวัด	15	7.50
ประมงอำเภอ, จังหวัด	8	4.00
ภาคเอกชน	5	2.50
ชุมชน	13	6.50
วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งที่ให้การสนับสนุน คือ		
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	27	13.50
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	11	5.50
กรมปศุสัตว์อำเภอ	2	1.00
เกษตรตำบล, อำเภอ, จังหวัด	31	15.50
ประมงอำเภอ, จังหวัด	8	4.00
วัด	1	0.50
ภาคเอกชน	4	2.00
ชุมชน	43	21.50
พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แหล่งที่ให้การสนับสนุนคือ		
เกษตรตำบล, อำเภอ,จังหวัด	60	30.00
ประมงอำเภอ, จังหวัด	48	24.00

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
วิทยาลัยเกษตรกรรม	8	4.00
สถานีทดลองพืชไร่	2	1.00
กรมปศุสัตว์อำเภอ, จังหวัด	4	2.00
ศูนย์เพาะกล้าไม้	6	3.00
องค์การบริหารส่วนตำบล	5	2.50
ชุมชน	18	9.50
การเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานโครงการ		
เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ แหล่งที่ให้การสนับสนุนคือ		
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	29	14.50
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	21	10.50
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	10	5.00
เกษตรตำบล, อำเภอ, จังหวัด	7	3.50
กลุ่มโรงเรียน	2	1.00
ชุมชน	4	2.00
สถานีวิทยุโทรทัศน์	1	0.50
หนังสือพิมพ์	1	0.50

จากตารางที่ 11 พบว่าการปฏิบัติงานตามโครงการ ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.00 มีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 97.00 ช่วยเหลือสนับสนุนครูผู้รับผิดชอบโครงการด้วยการเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ ร้อยละ 79.00 สนับสนุนด้านการบูรณาการด้วยการจัดหาตำรา เอกสารให้ครูศึกษา ผู้บริหารร้อยละ 90.00 นิเทศติดตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยการสอบถามครูผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 82.00 ช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการจัดผลผลิต โดยประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนช่วยซื้อผลผลิต ส่วนการนำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ผลไปสู่ชุมชน ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.00 ได้เชิญชุมชนมาเยี่ยมชมโครงการ

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 92.00 ได้ให้ข้อมูลว่าได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยร้อยละ 28.50 ได้รับการสนับสนุนในระดับปานกลาง

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 23.50 ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจจาก
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 43.50 ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจาก
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 21.50 ได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์จากชุมชน

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 30.00 ได้รับการสนับสนุนด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์จาก
เกษตรตำบล เกษตรอำเภอและเกษตรจังหวัด

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 14.50 ได้รับการสนับสนุนด้านการเผยแพร่ผลการ
ปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การให้ความรู้เกษตรกรทฤษฎีใหม่ๆ และวิชาการเกษตร		
แก่นักเรียน		
แจกเอกสารให้นักเรียนศึกษา	130	69.50
จัดฉายวิดีโอให้ศึกษา	33	16.50
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	57	28.50
พาไปศึกษาคูณานนอกสถานที่	110	55.00
จัดบอร์ดให้ความรู้	118	59.00
ส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงานกับผู้มีความรู้ด้าน	30	15.00
การทำเกษตร		
การให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ		
ให้เลือกตามความถนัดและสนใจ	98	49.00
ให้รับผิดชอบเป็นหมู่สี	16	8.00
ให้รับผิดชอบตามระดับชั้น โดยเริ่มตั้งแต่	86	43.00
อนุบาลถึงชั้น ม. 3	10	5.00
ป.1 - ม.3	18	9.00
ป.1 - ป.6	20	10.00
ป.3 - ป.6	30	15.00
ป.3 - ม.3	26	13.00
ป.4 - ป.6	4	2.00
ป.4 - ม.3	22	11.00
ป.5 - ป.6	4	2.00
ป.5 - ม.3	12	6.00
ป.6 - ม.3	4	2.00
ผู้เลือกชนิดของพืชผักที่ปลูก และสัตว์ที่เลี้ยง		
ผู้บริหาร	11	5.50
ครูผู้รับผิดชอบโครงการ	80	40.00
ผู้บริหารและคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการ	84	42.00
นักเรียนร่วมกับครู	147	73.50

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ความเพียงพอของแหล่งน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตร		
เพียงพอ	145	72.50
ไม่เพียงพอ	55	27.50
เนื่องจาก		
ดินขาดคุณสมบัติในการเก็บกักน้ำ	26	13.00
สระเก็บน้ำมีขนาดเล็ก	19	9.50
ฝนทิ้งช่วง ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาน้อย	14	7.00
โรงเรียนตั้งอยู่ห่างแหล่งน้ำธรรมชาติ	16	8.00
ไม่สามารถระบายน้ำเข้าสระโรงเรียนได้		
ปุ๋ยที่โรงเรียนใช้ในการเพาะปลูก		
โรงเรียนจัดซื้อ	94	47.00
ครูและนักเรียนช่วยกันผลิต	156	78.00
ชุมชนบริจาค	65	32.50
หน่วยงานภาครัฐและเอกชนบริจาค	30	15.00
การบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
เข้าไปในการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ		
บูรณาการเข้าไปในกลุ่มประสบการณ์	200	100
คณิตศาสตร์	87	43.50
ภาษาไทย	84	42.00
การทำงานและพื้นฐานอาชีพ	190	95.00
สร้างเสริมทักษะนิสัย	104	52.00
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	147	73.50
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	59	29.50
ไม่ได้บูรณาการ	—	—

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการหลักการแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ฯเข้าสู่ สู่การเรียนการสอน		
มากที่สุด	9	4.50
มาก	41	20.50
ปานกลาง	131	65.50
น้อย	19	9.50
ไม่เข้าใจ	—	—
การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการและ จัดกิจกรรมตามแผน		
มากที่สุด	6	3.00
มาก	37	18.50
ปานกลาง	118	59.00
น้อย	39	19.50
ไม่เข้าใจ	—	—
การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้รูปแบบ การสอนที่หลากหลาย		
มากที่สุด	15	7.50
มาก	67	33.50
ปานกลาง	100	50.00
น้อย	18	9.00
ไม่เข้าใจ	—	—
การวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ตามสภาพที่แท้จริง		
มากที่สุด	11	5.50
มาก	63	31.50
ปานกลาง	103	51.50

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
น้อย	23	11.50
ไม่เข้าใจ	—	—
ผลผลิตหลักที่ได้จากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
นาข้าว	65	32.50
พืชผักต่างๆ	159	79.50
ไม้ผลต่างๆ	32	16.00
สัตว์น้ำ	117	58.50
สัตว์บกและผลผลิต เช่น ไข่ไก่ ไข่เป็ด	80	40.00
การจัดการผลผลิตที่ได้รับจากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
นำไปถนอมอาหารและแปรรูปจำหน่าย	20	10.00
จำหน่ายให้สหกรณ์โรงเรียน	57	28.50
จำหน่ายให้โครงการอาหารกลางวัน	152	76.00
แบ่งผลผลิตให้นักเรียนและบุคลากรที่มีส่วนร่วม	98	49.00
นำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวันที่เหลือจึงจำหน่าย	90	45.00
แหล่งที่โรงเรียนนำผลผลิตไปจำหน่าย		
โรงงาน	—	—
พ่อค้า แม่ค้า	44	22.00
โครงการอาหารกลางวัน และสหกรณ์โรงเรียน	156	78.00
ชุมชน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป	148	74.00
บุคลากรในโรงเรียน (ครู อาจารย์ และนักเรียน)	139	69.50
การจัดการกับรายได้จากการจำหน่ายผลิตในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
นำรายได้เข้ากองทุนโรงเรียนทั้งหมด	13	6.50
แบ่งรายได้ให้นักเรียนและบุคลากร	103	51.50
นำไปลงทุนหมุนเวียนในกิจกรรมด้านต่างๆ ในโครงการ	152	76.00

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานตามโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโครงการของชุมชน		
บริจาคเงินช่วยโครงการ	30	15.00
ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น	68	34.00
ช่วยเหลือด้านแรงงาน	120	60.00
ช่วยรับซื้อผลผลิต	112	56.00
ช่วยบริจาคพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	69	34.50
ช่วยด้านวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการทำการเกษตร	62	31.00
ช่วยเป็นวิทยากรด้านการเกษตร	68	34.00
การให้บริการเรื่องการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่แก่ชุมชน		
เชิญชุมชนมาเยี่ยมชมโครงการ	124	62.00
จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ไว้บริการ	42	21.00
อบรมให้ความรู้ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	47	23.50
จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครองที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	70	35.00
จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางติดต่อกับหน่วยงานที่	119	59.50
สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่		
ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่		
นักเรียนมีอาหารกลางวันบริโภค	139	69.50
นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	115	57.50
โรงเรียนมีรายได้จากการขายผลผลิต	105	52.50
ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์	120	60.00
ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนเพิ่มขึ้น	86	43.00
ความสัมพันธ์โรงเรียนและผู้ปกครองชุมชนเพิ่มขึ้น	120	60.00
บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่ดีในการเกษตร	122	61.00
เป็นแนวทางให้บุคลากรและชุมชนนำไปประกอบอาชีพ	130	65.00

จากตารางที่ 12 พบว่าการปฏิบัติงานตามโครงการ ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 69.50 ให้ข้อมูลว่าให้ความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และวิชาการเกษตรแก่นักเรียนด้วยการแจกเอกสารให้ศึกษา ร้อยละ 49.00 ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมในโครงการตามความถนัดและความสนใจ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 73.50 ให้ข้อมูลว่า นักเรียนร่วมกับครูเป็นผู้เลือกชนิดของพืชผักที่ปลูก และสัตว์ที่เลี้ยง

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 72.50 ให้ข้อมูลว่า แหล่งน้ำของโรงเรียนมีความพอเพียงสำหรับใช้ทำการเกษตร

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 78.00 ให้ข้อมูลว่า ปุ๋ยที่โรงเรียนใช้ในการเพาะปลูกได้มาจาก การที่ครูและนักเรียนร่วมกันผลิต

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 95.00 บูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าไปในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยร้อยละ 65.50 ได้บูรณาการในระดับปานกลาง ร้อยละ 59.00 ได้จัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการและได้จัดกิจกรรมตามแผนโดยทำในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.00 จัดกิจกรรมการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในระดับปานกลาง และร้อยละ 51.50 วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพที่แท้จริงโดยทำในระดับปานกลาง

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.50 ให้ข้อมูลว่าพืชผักต่างๆ เป็นผลผลิตหลักที่โรงเรียนได้รับจากโครงการ ร้อยละ 76.00 ได้จำหน่ายผลผลิตให้โครงการอาหารกลางวัน โดยร้อยละ 78.00 ให้ข้อมูลว่าแหล่งจำหน่ายผลผลิต คือ โครงการอาหารกลางวันและสหกรณ์โรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 76.00 นำรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตไปลงทุนหมุนเวียนใช้ในกิจกรรมด้านต่างๆ ของโครงการ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 60.00 ให้ข้อมูลว่าชุมชนได้ให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานในการดำเนินงานโครงการ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 62.00 ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนให้บริการเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่แก่ชุมชนโดยเชิญชุมชนมาเยี่ยมชมโครงการ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 69.50 ให้ข้อมูลว่าประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการดำเนินงานโครงการ คือ นักเรียนมีอาหารกลางวันบริโภค รองลงมา ร้อยละ 65.00 คือ เป็นแนวทางให้บุคลากรและชุมชนนำไปประกอบอาชีพ

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรม โครงการเกษตร
ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 1

รายการ	จำนวน N = 37	ร้อยละ
จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมทำนาข้าวในรูปแบบที่ 1		
เพื่อการจำหน่าย	4	10.81
เพื่อไว้บริโภคในโรงเรียน	17	45.95
เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในโรงเรียน ที่เหลือจึงจำหน่าย	23	62.16
เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะสามารถทำเป็น อาชีพได้	35	94.59
หลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกในโครงการ		
คัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง	9	24.32
คัดเลือกพันธุ์ที่โรงเรียนมีความต้องการบริโภค	7	18.92
คัดเลือกพันธุ์ที่ตลาดมีความต้องการ	8	21.62
คัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	37	100

จากตารางที่ 13 พบว่าการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 1 ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 94.59 ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมทำนาข้าวในรูปแบบที่ 1 คือ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะสามารถทำเป็นอาชีพได้ ร้อยละ 62.16 เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในโรงเรียนที่เหลือจึงจำหน่าย ร้อยละ 10.81 เพื่อการจำหน่าย

ผู้บริหารทุกคนให้ข้อมูลว่า หลักเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกในโครงการ คือ คัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ร้อยละ 24.32 คัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง และร้อยละ 18.91 คัดเลือกพันธุ์ที่โรงเรียนมีความต้องการบริโภค

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตร
ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 1

รายการ	จำนวน N = 74	ร้อยละ
ชนิดของข้าวที่โรงเรียนปลูก		
ข้าวเจ้า	74	100
ข้าวเหนียว	4	5.41
ประเภทนาข้าวที่โรงเรียนปฏิบัติ		
แบบนาดำ	66	89.19
แบบนาหว่าน	8	10.81
ขั้นตอนการปฏิบัติในการทำนาข้าว		
นำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำไว้ 2 วัน นำขึ้นตาก 1 คืน	30	40.54
นำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำไว้ 2 วัน นำขึ้นตาก 2 คืน	38	51.35
หว่านลงในแปลงเพาะ	8	10.81
หยอดเมล็ดลงในหลุม	2	2.70
การไถ ใช้วิธี		
ใช้รถไถนาแบบเดินตาม	38	51.35
ใช้รถไถใหญ่	22	29.73
ใช้แรงงานสัตว์ ได้แก่ กระบือ	14	18.92
การหว่านกล้า ใช้วิธี		
ไถคราดหว่านพันธุ์ข้าวลงไปแล้วจึงไถกลับ	74	100
การตกกล้า ใช้วิธี		
เมื่อต้นกล้าอายุ 40-60 วันก็ตกโดยใช้มือถอน	74	100
ปักดำ ใช้วิธี		
ไถพรวนแล้วคราดปักดำแบบสับหว่าง	74	100
การดูแลรักษา ใช้วิธี		
ใช้วิธีธรรมชาติกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	74	100
ใส่ปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมักไม่ใช้ปุ๋ยเคมี		
การเก็บเกี่ยว ใช้วิธี		
เกี่ยวด้วยมือโดยใช้เคียว	74	100

จากตารางที่ 14 พบว่า ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ชนิดของข้าวที่โรงเรียนปลูก คือ ข้าวเจ้า ร้อยละ 5.40 ปลูกข้าวเหนียวโดยปลูกร่วมกับข้าวเจ้า ร้อยละ 89.19 ทำนาแบบนาดำ ส่วนขั้นตอนการปฏิบัติในการทำนาคั้น ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 51.35 ให้ข้อมูลว่าทำการเพาะเมล็ดข้าวโดยนำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำไว้ 2 วัน จากนั้นนำขึ้นตากอีก 2 คืน ร้อยละ 51.35 ไถนาโดยใช้รถไถนาแบบเดิน ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า หว่านกล้าโดยใช้ไถ ไถคราดจากนั้นหว่านพันธุ์ข้าวลงไปแล้วจึงไถกลบ ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ตกกกล้าเมื่อต้นกล้าอายุ 40 – 60 วัน โดยใช้มือถอน ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ปักดำโดยใช้วิธีไถพรวน แล้วจึงปักดำแบบสับหว่าง ครูทุกคนใช้วิธีธรรมชาติในการกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช บำรุงรักษา โดยการใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก การเก็บเกี่ยว ครูผู้รับผิดชอบโครงการทุกคน ใช้วิธีเกี่ยวข้าวด้วยมือโดยใช้เคียว

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตร
ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2

รายการ	จำนวน N = 62	ร้อยละ
จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมเกษตรผสมผสานในรูปแบบที่ 2		
เพื่อให้ได้ผลผลิตหลายชนิดไปใช้ในโครงการ อาหารกลางวัน	59	95.16
เพื่อให้โรงเรียนมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี	35	56.45
เพื่อให้บุคลากรได้ประกอบกิจกรรมทางการ เกษตรหลากหลายกิจกรรม	40	64.52
หลักการในการจัดกิจกรรมการเกษตรแบบผสมผสาน		
ปฏิบัติกิจกรรมที่ให้ผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ	25	40.32
การให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทางธรรมชาติ	39	62.90
การปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรที่เกื้อกูลกัน ระหว่างพืชและสัตว์	50	80.64
การปฏิบัติกิจกรรมการที่ตอบสนองความต้องการบริโภค	36	58.06
การนำวัสดุที่เหลือใช้จากกิจกรรมการผลิตมาหมุนเวียนใช้	34	54.84

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 95.16 ให้ข้อมูลว่าจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมเกษตรผสมผสานในรูปแบบที่ 2 ของโรงเรียน คือ เพื่อให้ได้ผลผลิตหลายชนิดไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน ร้อยละ 64.52 เพื่อให้บุคลากรได้ประกอบกิจกรรมทางการเกษตรหลากหลายกิจกรรม และร้อยละ 56.45 เพื่อให้โรงเรียนมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.64 ให้ข้อมูลว่า หลักการในการจัดกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสาน คือ เน้นการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรที่เกื้อกูลกันระหว่างพืชและสัตว์ และร้อยละ 62.90 การให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทางธรรมชาติ

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรม โครงการเกษตร
 ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2

รายการ	จำนวน N = 124	ร้อยละ
การทำเกษตรแบบผสมผสานที่โรงเรียนให้ความสำคัญ		
ปลูกพืชสวนครัว	118	95.16
ปลูกพืชสมุนไพร/ ไม้ดอกไม้ประดับ	49	39.52
ปลูกไม้ผล / ไม้ยืนต้น	55	44.35
เลี้ยงสัตว์	115	92.27
กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติ		
ปลูกพืชสวนครัว		
ผักคะน้า	120	96.77
ผักกาด	116	93.55
ผักบุ้งจีน	124	100
ผักชี	119	95.97
ผักเสี้ยน	4	3.22
ถั่วฝักยาว	98	79.03
ต้นหอม	122	98.39
ผักชะอม	74	59.68
หน่อไม้ฝรั่ง	6	4.84
พริก	120	96.77
ผักกะหล่ำดอก	60	48.39
คื่นฉ่าย	34	27.42
ผักมะเขือ	112	90.32
ผักวางตุ้ง	82	66.13
บวบ	52	41.94
ฟักทอง	40	32.26
แตงกวา	48	38.71
ผักตำลึง	4	3.26

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N =124	ร้อยละ
ผักกระถิน	20	16.13
กระเจี๊ยบเขียว	32	25.81
มะนาว	16	12.90
มะกรูด	10	8.64
พืชสมุนไพร		
ต้นข่า	28	22.58
ต้นขมิ้น	22	17.74
ต้นตะไคร้	68	54.84
ต้นกระเทียม	56	45.16
ต้นโหระพา	74	59.68
ต้นแมงลัก	60	48.39
ต้นสาระแหน่	42	33.87
ต้นกะเพรา	98	79.03
ต้นพื้การบูร	4	3.23
ต้นเสลดพังพอน	18	14.52
ต้นสะเดา	58	46.77
ต้นว่านหางจระเข้	120	96.77
ต้นไพล	14	11.29
ต้นฟ้าทะลายโจร	24	19.35
ต้นขี้เหล็ก	18	14.52
ต้นแค	12	9.68
ไม้ดอก/ไม้ประดับ		
ต้นดาวเรือง	58	46.77
ต้นบานไม่รู้โรย	18	14.52
ต้นดอกเข็ม	124	100
ต้นมะลิ	32	25.81
ต้นกุหลาบ	46	37.10

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N =124	ร้อยละ
ต้นคอกรัก	32	25.81
ต้นชวนชม	84	67.74
ต้นเฟื่องฟ้า	114	91.94
ต้นโป๊ยเซียน	44	35.48
ต้นโมก	80	64.52
ต้นโกศล	92	74.19
ต้นเทียนทอง	76	61.29
ต้นอโศกอินเดีย	58	46.77
ต้นปาล์ม	62	50.00
ต้นสน	30	34.19
ต้นบอนชนิดต่างๆ	42	33.87
พืชไร่		
ต้นมันสำปะหลัง	4	3.32
ต้นข้าวโพด	30	24.19
ต้นยูคาลิปตัส	20	16.13
ไม้ผล		
ต้นขนุน	112	90.32
ต้นมังคุด	8	6.45
ต้นลำไย	34	27.42
ต้นกระท้อน	72	58.06
ต้นกล้วยน้ำหว่า	124	100
ต้นมะพร้าว	112	90.32
ต้นฝรั่ง	96	77.42
ต้นน้อยหน่า	42	33.87
ต้นพุทรา	34	27.42
ต้นชมพู	28	22.58
ต้นสับปะรด	22	17.74

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครุ จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N=124	ร้อยละ
ต้นมะขาม	16	12.90
ต้นมะกอกน้ำ	18	14.51
ต้นมะกอกเดี่ยว	16	12.90
ต้นมะขามเทศ	60	48.39
ต้นมะละกอ	78	62.90
ไม้ยืนต้น		
ต้นไผ่	8	6.45
ต้นสักทอง	14	11.29
ต้นประดู่	20	16.12
ต้นมะค่า	18	14.52
ต้นตีนเป็ด	34	27.42
ต้นกระถินณรงค์	112	90.32
ต้นตะแบก	64	51.61
ต้นหูกวาง	58	46.77
ต้นคูณ	62	50.00
เห็ด		
เห็ดฟาง	82	66.13
เห็ดนางฟ้า	60	48.39
เห็ดนางรม	4	3.23
เห็ดขอนขาว	12	9.68
เห็ดหูหนู	2	1.61
สัตว์เลี้ยง คือ		
วัว	14	11.29
ไก่พันธุ์เนื้อ	124	100
ไก่พันธุ์ไข่	112	90.32
ไก่พันธุ์พื้นเมือง	70	56.45

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 124	ร้อยละ
ไถ่ชน	6	4.84
กระต่าย	4	3.23
เป็ด	92	74.19
ห่าน	28	22.58
กบ	16	12.90
จิ้งหรีด	10	8.06
มดแดง	4	3.23
ผึ้ง	2	1.61
นกกระทา	4	3.23
ตะพานน้ำ	2	1.61
ปลาชวยงาม	12	9.68
ปลาคูก	80	64.52
ปลาช่อน	78	62.90
ปลานิล	112	90.32
ปลาไน	36	29.03
ปลาตะเพียน	20	16.13
ปลาสวาย	16	12.90
ปลาสลิด	4	3.23
การวางแผนการผลิตในการจัดกิจกรรมการเกษตร		
แบบผสมผสาน		
จัดกิจกรรมการผลิตให้มีความหลากหลาย	85	68.55
จัดกิจกรรมการผลิตให้เพียงพอบริโภคภายในโรงเรียน	45	36.29
จัดกิจกรรมการผลิตให้เกื้อกูลกันและกัน	46	37.10
อย่างต่อเนื่องครบวงจร		

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามรูปแบบที่ 2 ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 95.16 ให้ข้อมูลว่าการทำเกษตรแบบผสมผสานที่ครูให้ความสำคัญ คือ การปลูกพืชสวนครัว รองลงมาร้อยละ 92.27 การเลี้ยงสัตว์ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 39.52 การปลูกพืชสมุนไพร/ไม้ดอกไม้ประดับ ครูทุกคนให้ข้อมูลว่าพืชสวนครัวที่โรงเรียน คือ ผักบุ้งจีน รองลงมาร้อยละ 96.77 ปลูกผักคะน้า และพริก ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 96.77 ให้ข้อมูลว่าพืชสมุนไพรที่โรงเรียนปลูก คือ ว่านหางจระเข้ รองลงมาร้อยละ 79.03 ปลูกกะเพรา ครูทุกคนให้ข้อมูลว่าไม้ดอกไม้ประดับที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นดอกเข็ม รองลงมาร้อยละ 91.94 คือ ต้นเฟื่องฟ้า ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 24.19 ให้ข้อมูลว่าพืชไร่ที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นข้าวโพด รองลงมาร้อยละ 16.13 ปลูกต้นยูคาลิปตัส ครูทุกคนให้ข้อมูลว่า ไม้ผลที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นกล้วยน้ำหว่า รองลงมาร้อยละ 90.32 คือ ต้นขนุนและต้นมะพร้าว ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.32 ให้ข้อมูลว่าไม้ยืนต้นที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นกระถินณรงค์ รองลงมาร้อยละ 51.61 คือ ต้นตะแบก ครูร้อยละ 66.13 ให้ข้อมูลว่าเห็ดที่โรงเรียนเพาะ คือ เห็ดฟาง รองลงมาร้อยละ 48.39 เพาะเห็ดนางฟ้า ครูทุกคนให้ข้อมูลว่าสัตว์ที่โรงเรียนเลี้ยง คือ ไก่พันธุ์เนื้อ รองลงมาร้อยละ 90.32 คือ ไก่พันธุ์ไข่ และปลานิล

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 68.55 ให้ข้อมูลว่า การวางแผนการผลิตในการทำเกษตรแบบผสมผสาน คือ ผลิตให้มีความหลากหลาย รองลงมาร้อยละ 37.10 คือ ผลิตให้เกื้อกูลกันและกันอย่างต่อเนื่องครบวงจร

เนื่องจากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามรูปแบบที่ 3 มีโรงเรียนที่เลือกกิจกรรมตามรูปแบบนี้เพียง 1 โรงเรียน จึงมีผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถามเพียงโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 2 คน โดยผู้บริหารได้ให้ข้อมูลว่า จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมเกษตรผสมผสานของ โรงเรียน คือ เพื่อได้ผลผลิตหลายชนิดไปใช้ในโครงการอาหารกลางวันและเพื่อให้โรงเรียนมีรายได้หมุนเวียนตลอดปี หลักการในการจัดกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสาน คือ การเน้นปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างพืชและสัตว์ และการปฏิบัติกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการบริโภคภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมโครงการโดยส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหารอำนวยความสะดวกหรือสมนาคุณปราชญ์ชาวบ้านโดยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ และนำผลผลิตจากโครงการเป็นของกำนัลให้บางครั้ง ประโยชน์ของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมโครงการ คือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดียิ่งขึ้น ทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าของโรงเรียนและโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า การทำเกษตรแบบผสมผสานที่โรงเรียนให้ความสำคัญ คือ การปลูกพืชสวนครัว พืชสวนครัวที่โรงเรียนปลูก คือ ผักคะน้า ผักชะอม ผักกวางตุ้ง ผักบุ้งจีน ผักมะเขือ ผักชี พืชสมุนไพรที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นขี้เหล็ก ต้นสะเดา ต้นตะไคร้ ต้นฟ้าทะลายโจร ต้นว่านหางจระเข้ ต้นเสลดพังพอน ต้นขมิ้น ต้นขิง ต้นข่า ต้นหญ้าหนวดแมว ไม้ดอกไม้ประดับที่โรงเรียนปลูก คือ ต้นเฟื่องฟ้า ต้นดาวเรือง ต้นดอกเข็ม ต้นเทียนทอง ต้นโป๊ยเซียน ต้นโกสลด ต้นอโศก ไม้ผลที่ปลูก คือ ต้นฝรั่ง ต้นมะพร้าว ต้นกล้วยน้ำว้า ต้นมะปราง ต้นกระท้อน ต้นมะม่วง เห็ดที่โรงเรียนที่เพาะ คือ เห็ดนางฟ้า เห็ดขอน สัตว์ที่โรงเรียนเลี้ยง คือ ไก่และปลาควัก เหตุผลที่โรงเรียนนำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ คือ เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญได้รับการยอมรับจากผู้เรียน ชุมชน และผู้บริหารให้การสนับสนุน โดยทราบ ข้อมูลของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านจากการสอบถามครู และสอบถามบุคคลในท้องถิ่น ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่าโรงเรียนไม่ได้ใช้งบประมาณเกี่ยวกับปราชญ์ชาวบ้าน และปราชญ์ชาวบ้านมีความเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
มาก	17	8.50
ปานกลาง	159	79.50
น้อย	24	12.00
ความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ได้จาก		
การสอนของครูประจำชั้น	133	66.50
การสอนของกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ	109	54.50
วิทยากรที่โรงเรียนเชิญมาให้ความรู้	30	15.00
บอร์ดเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ฯของโรงเรียนจัดขึ้น	62	31.00
เอกสารคำราต่างๆ	42	21.00
สอบถามผู้มีประสบการณ์ในชุมชน	56	28.00
สาเหตุที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
เป็นส่วนหนึ่งของวิชาเรียน	138	69.00
โรงเรียนกำหนดให้เข้าร่วม	78	39.00
เห็นคุณค่า และประโยชน์ของเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ	128	64.00
ผู้ปกครองต้องการให้เข้าร่วม	20	10.00
การมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติกิจกรรมโครงการ		
วางแผนร่วมกับเพื่อนๆ	102	51.00
วางแผนร่วมกับครู	98	49.00
ปฏิบัติตามที่ครูกำหนดให้เท่านั้น	80	40.00
กิจกรรมที่โรงเรียนให้นักเรียนปฏิบัติ		
คัดเลือกกิจกรรมการเกษตร	87	43.50
จัดการผลิต	135	67.50
ร่วมประเมินโครงการ	33	16.50

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ประเภทกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ		
ทำนาข้าว	64	32.00
ปลูกพืชผักสวนครัว	175	87.50
ปลูกไม้ผล	71	35.50
ปลูกพืชไร่	36	18.00
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	77	38.50
ปลูกพืชสมุนไพร	48	24.00
เพาะเห็ด	46	23.00
เลี้ยงสัตว์บก	64	32.00
เลี้ยงสัตว์น้ำ	100	50.00
ทำปุ๋ยหมัก	96	48.00
ถนอมอาหาร	32	16.00
แปรรูปผลิตภัณฑ์	14	7.00
จำหน่ายผลิตภัณฑ์	52	26.00
วิธีการเลือกปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรประเภทต่างๆ ในโครงการ		
เลือกตามความถนัดและสนใจ	136	68.00
เลือกตามเสียงส่วนใหญ่ในห้องเรียน	19	9.50
เลือกเหมือนเพื่อน	7	3.50
ครูกำหนดให้	38	19.00
วิธีการให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรของครู		
จัดหาหนังสือให้ศึกษาและให้ลงมือปฏิบัติ	56	28.00
อธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดแล้วให้ลงมือ	161	80.50
ปฏิบัติเองโดยครูจะให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา		
อธิบายขั้นตอนปฏิบัติแล้วครูลงมือปฏิบัติ พร้อมนักเรียน	113	56.50

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
เวลาที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในโครงการเกษตร		
ทฤษฎีใหม่ฯ		
ตอนเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ	52	26.00
ช่วงพักกลางวัน	29	14.50
ตอนเย็นหลังเลิกเรียน	129	64.50
วันเสาร์หรืออาทิตย์	69	34.50
ชั่วโมงเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ	165	82.50
ความรู้ที่ได้รับจากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
การเตรียมดิน ได้รับความรู้ในเรื่อง		
การขุดดินตากก่อนทำการเพาะปลูกเพื่อ ฆ่าเชื้อโรค	58	29.00
การแก้ไขดินเป็นต่างโดยใช้ปูนขาว	41	20.50
การพรวนดินเพื่อเพิ่มแร่ธาตุให้ดิน	113	56.50
การปลูกพืชคลุมดินเพื่อบำรุงหน้าดิน	70	35.00
การใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักเพื่อบำรุงดิน	159	79.50
การเพาะปลูก ได้รับความรู้ในเรื่อง		
วิธีการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ	58	29.00
การรองก้นหลุมปลูกด้วยปุ๋ยอินทรีย์	52	26.00
วิธีใส่ปุ๋ยตามที่พืชต้องการ	30	15.00
การใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี	146	73.00
การบำรุงรักษาต้นไม้	120	60.00
วิธีการรดน้ำพืชชนิดต่างๆ	93	46.50
การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	66	33.00
การเลี้ยงสัตว์ ได้รับความรู้ในเรื่อง		
วิธีให้อาหารสัตว์	73	36.50
วิธีการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ	15	7.50
ระยะการเจริญเติบโตของสัตว์	20	10.00
การดูแลรักษา ป้องกันโรคที่เกิดขึ้นกับสัตว์	40	20.00

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การทำความสะดวกคอกสัตว์	32	16.00
การขยายพันธุ์พืช ได้รับความรู้ในเรื่อง		
การตัดตาพืช	5	2.50
การปักชำ	59	29.50
การตอน	35	17.50
การเพาะเมล็ด	89	44.50
การโน้มกิ่ง	7	3.50
การทาบทหรือตอกกิ่ง	8	4.00
การขยายพันธุ์สัตว์ ได้รับความรู้ ในเรื่อง		
การผสมพันธุ์สัตว์	10	5.00
การผสมเทียม	2	1.00
ระยะเวลาในการขยายพันธุ์	16	8.00
การเก็บเกี่ยวผลผลิต ได้รับความรู้ ในเรื่อง		
วิธีการเก็บเกี่ยวข้าวที่ถูกต้อง	52	26.00
วิธีทำให้ผลผลิตที่เก็บมีคุณภาพ	25	12.50
ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว	110	55.00
การถนอมอาหาร ได้รับความรู้ ในเรื่อง		
การทำไข่เค็ม	97	48.50
การทำผักและผลไม้ดอง	53	26.50
การทำปลาร้า	19	9.50
การทำปลาเค็ม	20	10.00
การทำกล้วยตาก	16	8.00
การทำกล้วยฉาบ	28	14.00
การทำเห็ดสวรรค์ เห็ดสามรส	2	1.00
การแปรรูปผลผลิต ได้รับความรู้ ในเรื่อง		
การทำมะม่วงกวน	35	17.50
การทำสับประรดกวน	9	4.50
การทำมะขามกวน	4	2.00

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การทำมะขามแก้ว	22	11.00
การทำมะพร้าวแก้ว	38	19.00
การทำเครื่องคั้นเพื่อสุขภาพ	6	3.00
นักเรียนต้องการนำผลผลิตไปใช้		
รับประทานที่บ้าน	112	56.00
จำหน่ายให้โครงการอาหารกลางวัน	125	62.50
จำหน่ายให้สหกรณ์โรงเรียน	37	18.50
ประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทานฟรี	114	57.00
รายได้จากการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการ		
ไม่มี	71	35.50
มี	129	64.50
ประมาณเดือนละ		
10 – 30	100	50.00
40 – 60	15	7.50
70 – 90	5	2.50
100 – 120	9	4.50
วิธีจัดการกับรายได้		
มอบให้โรงเรียน	31	15.50
ฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ที่โรงเรียน	24	12.00
นำไปลงทุนทำกิจกรรมการเกษตรต่อไป	89	44.50
ซื้ออุปกรณ์การเรียนและใช้ในธุระส่วนตัว	35	17.50
การสนับสนุนกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ของผู้ปกครอง		
ซื้อผลผลิตในโครงการ	83	41.50
บริจาคพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	74	37.00
เป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตร	88	44.00
ช่วยด้านแรงงาน	66	33.00

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
การแสดงผลการปฏิบัติงานในโครงการของนักเรียน		
หลังลงมือปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง	100	50.00
หลังปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรม	118	59.00
เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา	49	24.50
ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ผลการเรียนดีขึ้น	37	18.50
เรียนรู้การทำงานร่วมกับเพื่อน	45	22.50
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	141	70.50
นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติที่บ้าน	159	79.50
มีรายได้เป็นของตนเอง	74	37.00
ความสัมพันธ์นักเรียนและครูเพิ่ม	130	65.00
มีความรู้สึกที่ดีและเห็นคุณค่าของการเกษตร	139	69.50
มีความรู้และทักษะในการทำการเกษตรสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	139	69.50
คุณลักษณะที่พัฒนาจากการเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ความขยัน		
ความรับผิดชอบ	139	69.50
ความรับผิดชอบ	165	82.50
ความอดทน	127	63.50
การประหยัด อดออม	92	46.00
การเห็นแก่ส่วนรวม	97	48.50
การรักในอาชีพเกษตร	123	61.50
ความรู้สึกต่อโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่ชอบ	2	1.00
ชอบ	198	99.00
มาก	72	36.00
ปานกลาง	122	61.00
น้อย	4	2.00

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ความต้องการของนักเรียนในการนำความรู้และ ประสบการณ์จากโครงการ ไปประกอบอาชีพในอนาคต		
ไม่ต้องการ	10	5.00
ต้องการ	190	95.00
เห็นความสำเร็จของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ	67	33.50
ทำให้นักเรียนมีรายได้พอกินพอใช้	142	71.00
สามารถประกอบอาชีพอยู่กับครอบครัว	91	45.50
ไม่ต้องไปหาทำงานในเมือง		

จากตารางที่ 17 พบว่านักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.50 มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง โดยได้รับความรู้จากการสอนของครูประจำชั้นร้อยละ 66.50 นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 69.00 เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเรียน ร้อยละ 51.00 วางแผนปฏิบัติกิจกรรมในโครงการร่วมกับเพื่อน ร้อยละ 67.50 ได้จัดการกับผลผลิตที่ได้รับจากโครงการ ประเภทกิจกรรมการเกษตรที่นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ ร้อยละ 87.50 ได้ปลูกพืชผักสวนครัว ร้อยละ 68.00 เลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและ สนใจของตนเอง

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 80.50 ให้ข้อมูลว่า ครูให้ความรู้เรื่องการเกษตร โดย อธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดแล้วให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเอง โดยครูจะให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 82.50 ใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในชั่วโมงเรียนวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.50 ได้รับความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ในเรื่องการเตรียมดิน ร้อยละ 73.00 ได้รับความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี ในเรื่อง การเพาะปลูก ร้อยละ 36.50 ได้รับความรู้เรื่องวิธีให้อาหารสัตว์ ในการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 44.50 ได้รับความรู้เรื่องการเพาะเมล็ด ในเรื่องการขยายพันธุ์พืช ร้อยละ 8.00 ได้รับความรู้เรื่องระยะเวลาการขยายพันธุ์ ในเรื่องการขยายพันธุ์สัตว์ ร้อยละ 55.00 ได้รับความรู้เรื่องระยะเวลาใน การเก็บเกี่ยว ในเรื่องการเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 48.50 ได้รับความรู้เรื่องการทำไข่เค็ม ในการ ถนอมอาหาร ร้อยละ 19.00 ได้รับความรู้ในเรื่องการทำมะพร้าวแก้ว ในเรื่องการแปรรูปผลผลิต

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 62.50 ต้องการนำผลผลิตไปจำหน่ายให้โครงการอาหารกลางวัน

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 64.50 มีรายได้จากการขายผลผลิต โดยร้อยละ 50.00 มีรายได้ประมาณเดือนละ 10 - 30 บาท และร้อยละ 44.50 ได้นำรายได้ไปลงทุนทำกิจกรรมการเกษตรครั้งต่อไป

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 44.00 ให้ข้อมูลว่า ผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมโครงการโดยเป็นวิทยากรด้านการทำการเกษตร

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 59.00 รายงานผลหลังปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรม

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.50 ให้ข้อมูลว่าประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมคือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติที่บ้าน รองลงมาร้อยละ 70.50 เห็นว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 82.50 ให้ข้อมูลว่าการเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทำให้มีความรับผิดชอบ รองลงมาร้อยละ 69.50 ทำให้มีความขยัน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 46.50 ทำให้รู้จักการประหยัดคอดออม

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 99.00 ชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยร้อยละ 61.00 ชอบในระดับปานกลาง

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 95.00 ให้ข้อมูลว่าจะนำความรู้ที่ได้จากโครงการไปเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ร้อยละ 71.00 ให้เหตุผลว่าทำให้นักเรียนมีรายได้พอกินพอใช้ รองลงมาร้อยละ 45.50 เห็นว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพอยู่บ้านครอบครัวได้โดยไม่ต้องไปหางานทำในเมือง

ตอนที่ 5 การประเมินผลโครงการ

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการประเมินผลโครงการ

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
วิธีประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการ		
จากการประชุมอภิปรายผลของบุคลากร	49	49.00
สังเกตการปฏิบัติงาน	95	95.00
สอบถามคณะครูผู้รับผิดชอบ โครงการ	89	89.00
ใช้แบบประเมินผลของโรงเรียน	26	26.00
ระยะเวลาในการประเมินผลโครงการ		
ก่อนการปฏิบัติงาน	51	51.00
ระหว่างการปฏิบัติงาน	71	71.00
เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน	98	98.00
ไม่ได้กำหนดเวลาประเมินผล	90	90.00
บุคลากรที่ประเมินผลโครงการ		
ผู้บริหารโรงเรียน	48	48.00
ครูผู้รับผิดชอบโครงการ	75	75.00
คณะกรรมการดำเนินงาน	54	54.00
เกณฑ์ในการประเมินผล		
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต	33	33.00
การมีส่วนร่วมของชุมชน	45	45.00
การมีส่วนร่วมของบุคลากร	87	87.00
การมีทัศนคติที่ดีและมีความรู้ในเรื่องเกษตร	61	61.00
ทฤษฎีใหม่ๆ ของบุคลากร		
การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ๆ ไปปฏิบัติของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	69	69.00
การนำผลการประเมินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ๆ ไปใช้		
รวบรวมไว้เป็นหลักฐาน	42	42.00
นำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	93	93.00
ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ	62	62.00
รายงานผลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	62	62.00

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 95.00 ให้ข้อมูลว่าวิธีประเมินผล การปฏิบัติงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ คือ สังเกตการปฏิบัติงาน ร้อยละ 98.00 ประเมิน ผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน ร้อยละ 75.00 มอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการเป็น ผู้ประเมินผล ร้อยละ 87.00 ใช้เกณฑ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรเป็นเกณฑ์ในการประเมินผล ร้อยละ 93.00 นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการประเมินผล

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
วิธีที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน		
สังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน	188	94.00
สอบถามผู้ปกครอง	52	26.00
สอบถามนักเรียน	89	44.50
สัมภาษณ์นักเรียน	82	41.00
สัมภาษณ์ผู้ปกครอง	43	21.50
การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล		
จัดทำขึ้นเอง	85	42.50
ร่วมกับคณะครูผู้รับผิดชอบ โครงการจัดทำขึ้น	130	65.00
ใช้แบบวัดและประเมินผลของหน่วยงานต้นสังกัด	13	6.50
ระยะเวลาในการประเมินผลโครงการ		
ประเมินก่อนการปฏิบัติงาน	55	27.50
ประเมินระหว่างการปฏิบัติงาน	115	57.50
ประเมินเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน	148	74.00
ไม่ได้กำหนดเวลาประเมินไว้แน่นอน	21	10.50
ระยะเวลาในการรายงานผลการปฏิบัติงาน		
เดือนละครั้ง	41	20.50
ภาคเรียนละครั้ง	126	63.00
สิ้นปีการศึกษา	91	45.50
สิ้นปีงบประมาณ	22	11.00
อื่นๆ คือ		
สิ้นสุดโครงการ	7	3.50
การประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการเกษตร		
ทฤษฎีใหม่ๆของนักเรียน		
การมีส่วนร่วมของนักเรียน	145	72.50
ความร่วมมือและความสนใจของนักเรียน	148	74.00
การบันทึกผล สรุปผลการปฏิบัติงานของนักเรียน	80	40.00

จากตารางที่ 19 พบว่าครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 94.00 ให้ข้อมูลว่าประเมินผลโดยสังเกต การปฏิบัติงานของนักเรียน ร้อยละ 65.00 สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลโดยร่วมกับคณะครู ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำขึ้น ร้อยละ 74.00 ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน และร้อยละ 63.00 รายงานผลการปฏิบัติงานภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 74.00 ประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของนักเรียน โดยพิจารณาจากความร่วมมือและความสนใจของนักเรียน

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	9	9.00
มี ได้แก่	91	91.00
รูปแบบนำไปปฏิบัติยาก	13	13.00
บุคลากรขาดความรู้	42	42.00
ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	29	29.00
ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	54	54.00
ขาดข้อมูลเอกสารในการปฏิบัติตามรูปแบบ	50	50.00
สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	34	34.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน		
ไม่มี	24	24.00
มี ได้แก่	76	76.00
ขาดการจัดแจงนโยบาย	8	8.00
ขาดเอกสารให้ศึกษา	60	60.00
นโยบายของต้นสังกัดไม่ชัดเจน	34	34.00
บุคลากรขาดทักษะในการวางแผนกำหนดนโยบาย	56	56.00
ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้บุคลากรปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	15	15.00
มี ได้แก่	84	84.00
บุคลากรมีน้อยต้องรับภาระงานมาก	65	65.00

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
บุคลากร ไม่ให้ความร่วมมือ	17	17.00
บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติงาน	37	37.00
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะสาขา	62	62.00
ปัญหาหรืออุปสรรคในการประสานงานเพื่อปฏิบัติงาน		
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	13	13.00
มี ได้แก่	87	87.00
การช่วยเหลือไม่สม่ำเสมอ	85	85.00
ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	31	31.00
ขาดบุคลากรที่มีหน้าที่ประสานงานโดยตรง	42	42.00
ไม่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	32	42.00
ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในโครงการ		
เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	7	7.00
มี ได้แก่	93	93.00
งบประมาณมีน้อย ไม่เพียงพอ	90	90.00
ได้งบประมาณล่าช้าไม่ทันการปฏิบัติงาน	46	46.00
ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วย งานต้นสังกัด	31	31.00
ขาดการสนับสนุนงานประมาณจากองค์กรของ รัฐและเอกชน	30	30.00
การใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	17	17.00

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเตรียมอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์		
ไม่มี	22	22.00
มี ได้แก่	78	78.00
ขาดงบประมาณสนับสนุน	77	77.00
ขาดบุคลากรผู้รับผิดชอบโดยตรง	26	26.00
ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	34	34.00
ขาดความร่วมมือจากชุมชน	16	16.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการบูรณาการกิจกรรมโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ		
ไม่มี	22	22.00
มี ได้แก่	76	76.00
ขาดคู่มือแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	66	66.00
ครูไม่สามารถบูรณาการกิจกรรมในโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้ากับการเรียนการ สอนวิชาอื่นๆ	42	42.00
ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการ กิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น	56	56.00
ปัญหาหรืออุปสรรคในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน		
ไม่มี	37	37.00
มี ได้แก่	63	63.00
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ	13	13.00
ขาดการวางแผนด้านการนิเทศติดตามผล	49	49.00
ผู้บริหารไม่มีเวลาดำเนินการ	28	28.00

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม ตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 100	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	34	34.00
มี ได้แก่	66	66.00
ไม่มีเวลาประเมินผล	3	3.00
ไม่ได้กำหนดเวลาในการรายงานผลไว้	25	25.00
ไม่ได้กำหนดรูปแบบการรายงานผล	36	36.00
ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	59	59.00
ขาดการเก็บรวบรวมการรายงานผลไว้	37	37.00
เป็นหลักฐาน		
ผู้ประเมินขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีประเมินผล	19	19.00

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 91.00 ให้ข้อมูลว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 54.00 คือ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 76.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 60.00 คือ ขาดเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครูศึกษา

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 84.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคในการให้บุคลากรปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 65.00 คือ บุคลากรมีน้อยต้องรับภาระงานมาก

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 87.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคในการประสานงานเพื่อปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 85.00 คือ การให้ความช่วยเหลือไม่สม่ำเสมอ

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 93.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 90.00 คือ งบประมาณมีน้อย ไม่เพียงพอ

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 78.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเตรียม

อาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 77.00 ขาดงบประมาณสนับสนุน

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการบูรณาการกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 66.00 คือ ขาดคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 63.00 ให้ข้อมูลว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคในการนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุดร้อยละ 49.00 คือ ขาดการวางแผนด้านการนิเทศติดตามผล

ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดร้อยละ 66.00 ให้ข้อมูลว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 59.00 คือ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

1.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องรูปแบบให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความเข้าใจ

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือเรื่องแหล่งน้ำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบต่างๆ ให้ได้ผล

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีศูนย์สาธิตโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่ปฏิบัติตามรูปแบบต่างๆ ให้โรงเรียนศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหการกำหนดนโยบายการปฏิบัติโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

2.1 โรงเรียนควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้ มาให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการวางแผนการกำหนดนโยบาย

2.2 โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน โดยจัดทำขอบเขตของงานที่จะดำเนินการให้ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการให้บุคลากรปฏิบัติงานในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

3.1 ออกคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรทุกฝ่ายให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานแต่ละประเภท แต่ละกิจกรรมในโครงการให้ครบทุกคน

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูทุกคน เกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ วิชาการเกษตร

3.3 ควรจัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงาน หรืออบรมตามสถานที่ที่หน่วยงานต่างๆ ที่จัดขึ้น

4. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการประสานงาน
  - 4.1 ควรแต่งตั้งบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการประสานงาน โดยเฉพาะ
  - 4.2 ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้รับการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ
5. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ
  - 5.1 โรงเรียนควรหางบประมาณ มาสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในโครงการเพิ่มเติมโดยขอจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ
  - 5.2 การเบิกจ่ายงบประมาณ และการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ควรดำเนินการโดยรวดเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่พืชและสัตว์ที่ปลูกและเลี้ยงไว้
6. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการเตรียมอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์
  - 6.1 ควรแต่งตั้งผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะ เพื่อดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้
  - 6.2 ครูผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม ควรให้นักเรียนนำวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเกษตรมาจากบ้าน
7. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ
  - 7.1 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่บุคลากรในการสอนแบบบูรณาการ
  - 7.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดทำเอกสาร คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ เพื่อให้โรงเรียนศึกษา
8. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 8.1 ควรมีการขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อร่วมนิเทศติดตามประเมินผลโครงการ
  - 8.2 ควรจัดทำแผนการนิเทศโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และติดตามนิเทศการปฏิบัติงานโครงการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ
9. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 9.1 ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อทำการประเมินผลโครงการ โดยเฉพาะ
  - 9.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
  - 9.3 ควรจัดทำแผนการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการเป็นระยะ เช่น สรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา และควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม โครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรม		
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	27	13.50
มี ได้แก่	173	86.50
รูปแบบนำไปปฏิบัติยาก	29	14.50
บุคลากรขาดความรู้	80	40.00
ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	61	30.50
ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	97	48.50
ขาดข้อมูลเอกสารในการปฏิบัติตามรูปแบบ	101	50.50
สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	99	49.50
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการวางแผนปฏิบัติงาน		
ไม่มี	43	21.50
มี ได้แก่	157	78.50
ขาดการวางแผนที่ดี	60	30.00
แผนการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระบบ	137	68.50
ขาดการจัดทำแผนและปฏิทินการปฏิบัติงาน	70	35.00
ไม่มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผน ปฏิบัติงาน	41	20.50
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการประชาสัมพันธ์โครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	40	20.00
มี ได้แก่	160	80.00
ประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง	92	46.00
งบประมาณประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ	80	40.00
ขาดสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์	80	40.00
ไม่มีการจัดทำเอกสาร เกี่ยวกับโครงการเผยแพร่	77	38.50

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคจากกรประสานงาน โครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	40	20.00
มี ได้แก่	160	80.00
ได้รับ การช่วยเหลือไม่สม่ำเสมอ	109	54.50
ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	70	35.00
ขาดบุคลากรที่มีหน้าที่ประสานงานโครงการ	83	41.50
ไม่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	56	28.00
ปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ใน โครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	25	12.50
มี ได้แก่	175	87.50
งบประมาณมีน้อย ไม่เพียงพอ	144	72.00
ได้รับงบประมาณล่าช้าไม่ทันการปฏิบัติงาน	86	43.00
ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วย งานต้นสังกัด	58	29.00
ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรของรัฐ และเอกชน	70	35.00
การใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	45	22.50
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมพื้นที่เพื่อใช้ใน โครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	31	15.50
มี ได้แก่	169	85.50
พื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์	103	51.50
พื้นที่มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	55	27.50
บุคลากรขาดทักษะบริหารและการจัดพื้นที่	60	30.00

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร	35	17.50
ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	27	13.50
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมอาคาร สถานที่ เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	41	20.50
มี ได้แก่	159	79.50
อาคาร สถานที่ที่มีจัด	91	45.50
ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	28	14.00
ขาดงบประมาณในการปรับปรุง	16	58.00
ขาดความร่วมมือจากชุมชน	22	11.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	29	14.50
มี ได้แก่	171	85.50
ขาดงบประมาณจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	128	64.00
ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์	121	60.50
ไม่มีห้องสำหรับบริการหรือจัดเก็บ	90	45.00
ไม่มีผู้ดูแล รับผิดชอบ เก็บรักษา ซ่อมแซม	65	32.50
ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และวิชาการเกษตรแก่นักเรียน		
ไม่มี	40	20.00
มี ได้แก่	160	80.00
ขาดเอกสาร แหล่งวิชาการค้นคว้า	129	64.50
ขาดวิทยากรด้านการเกษตร	91	45.50
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายนอก	35	17.50
ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อความรู้ด้าน การเกษตร	100	50.00

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการจัดนักเรียนรับผิดชอบกิจกรรม ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	58	29.00
มี ได้แก่	142	71.00
นักเรียนไม่มีเวลาปฏิบัติกิจกรรม	79	39.50
นักเรียนไม่เห็นความสำคัญเรื่องโครงการเกษตร	56	28.00
นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	47	23.50
นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ	73	36.50
ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรม	14	7.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการบูรณาการกิจกรรมใน โครงการเกษตร ทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนในกลุ่มประสบการณ์วิชาอื่นๆ		
ไม่มี	69	34.50
มี ได้แก่	131	65.50
ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	10	5.00
ผู้บริหารไม่หาคำแนะนำหรือจัดหาวิทยากรให้ความรู้ เรื่องการบูรณาการ	15	7.50
ขาดคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	90	45.00
ไม่สามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนแบบปกติได้	39	19.50
ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการ	72	36.00
ปัญหาหรืออุปสรรคในด้านผลผลิตที่ได้จากโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	87	43.50
มี ได้แก่	113	56.50
การขาดตลาดรับซื้อผลผลิต	67	33.50
บุคลากรไม่มีเวลาดูแลรักษาผลผลิต	44	22.00
ขาดความรู้ด้านเทคนิควิธีดูแลบำรุงรักษา	49	24.50

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ขาดความรู้ด้านการจัดการ การตลาดและการขาย	78	39.00
ผลผลิตมีมากแต่ไม่ได้นำไปถนอมอาหาร และแปรรูป เพราะขาดความรู้ในการถนอมอาหาร	20	10.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการให้บริการชุมชน		
ไม่มี	113	56.50
มี ได้แก่	87	43.50
โรงเรียนอยู่ไกลชุมชน	13	6.50
ไม่มีเวลาให้บริการชุมชน	25	12.50
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือบริการชุมชน	42	21.00
ชุมชนไม่ให้ความสนใจในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ	64	32.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการประเมินผลโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	64	32.00
มี ได้แก่	136	68.00
ครูไม่มีเวลาประเมินผล	26	13.00
ไม่ได้กำหนดเวลาในการรายงานผล	34	17.00
ไม่ได้กำหนดรูปแบบการรายงานผล	59	29.50
ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	88	44.00
ขาดการเก็บรวบรวมการรายงานผล	61	30.50
ผู้ประเมินขาดความรู้ ความเข้าใจวิธีประเมินผล	31	15.50

จากตารางที่ 21 พบว่าครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 86.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการปฏิบัติงานตามรูปแบบของกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 50.50 คือ ขาดข้อมูลเอกสารในการปฏิบัติตามรูปแบบ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 78.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการวางแผนปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 68.50 คือ แผนการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระบบ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 80.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการประชาสัมพันธ์โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 46.00 คือ ประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่อง

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 80.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการประสานงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 54.50 คือ ได้รับการช่วยเหลือไม่สม่ำเสมอ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 87.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 72.00 คือ งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 84.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมพื้นที่เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 51.50 คือ พื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 79.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมอาคาร สถานที่เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 58.00 คือ ขาดงบประมาณในการปรับปรุงอาคาร สถานที่

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 85.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 64.00 คือ ขาดงบประมาณจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 80.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคในการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และวิชาการเกษตรแก่นักเรียน ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 64.50 คือ ขาดเอกสาร แหล่งวิชาการค้นคว้า

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 71.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการจัดนักเรียนรับผิดชอบกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 39.50 คือ นักเรียนไม่มีเวลาปฏิบัติกิจกรรม

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 65.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนในกลุ่มประสบการณ์วิชาอื่นๆ ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด ร้อยละ 45.00 คือ ขาดคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 56.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคในด้านผลผลิตที่ได้จากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบบ่อยที่สุด ร้อยละ 39.00 คือ ขาดความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และการขาย

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 56.50 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการให้บริการชุมชน ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 32.00 คือ ชุมชนไม่ให้ความสนใจในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

ครูจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 68.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 44.00 คือ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาของครูผู้รับผิดชอบโครงการในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณให้มากกว่านี้
  - 1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมาศึกษาสภาพพื้นที่ของโรงเรียน แล้วพิจารณากำหนดรูปแบบกิจกรรมให้
2. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการวางแผนการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 2.1 การวางแผนและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ควรให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการวางแผนระยะยาวเป็นรายปี โดยแผนนั้นสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง
  - 2.2 ในการวางแผนการปฏิบัติงานบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควรพิจารณาจากจำนวนงบประมาณ และความพร้อมด้านอื่นๆ ของโรงเรียนมาเป็นเกณฑ์ร่วมในการวางแผน
  - 2.3 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเขียนแผนการปฏิบัติงานควรตระหนักในความสำคัญของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน นอกจากนั้นผู้บริหารควรติดตามนิเทศการปฏิบัติงาน โครงการที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ
3. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการประชาสัมพันธ์โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 3.1 ควรมีงบประมาณในการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ
  - 3.2 โรงเรียนควรจัดทำเอกสารเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ
  - 3.3 โรงเรียนควรจัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ หรือจัดกิจกรรมเมื่อเผยแพร่โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
4. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการประสานงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 4.1 ผู้บริหารควรแต่งตั้งบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการประสานงานโดยเฉพาะ
  - 4.2 การเลือกบุคลากรที่รับผิดชอบในการประสานงาน ควรเป็นบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคุ้นเคยกับหน่วยงานที่จะต้องไปประสานขอความร่วมมือ ซึ่งจะทำให้การประสานงานสำเร็จลุล่วงได้ดียิ่งขึ้น
5. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ
  - 5.1 ควรมีงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมด้านต่างๆ ในโครงการ

5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณให้อย่างรวดเร็ว และควรให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

5.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหางบประมาณจากแหล่งต่างๆ มาสนับสนุน

6. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการเตรียมพื้นที่เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

6.1 โรงเรียนควรเชิญหน่วยงานที่มีความรู้ในการเตรียมพื้นที่ เช่น เกษตรอำเภามาช่วยในการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ และร่วมวางแผนผังการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนในกรณีต้องขอใช้ที่ดินของชุมชนเพื่อปฏิบัติงาน โครงการ

6.3 ตำแหน่งของสระน้ำมีความสำคัญมาก สระต้องอยู่ในที่ที่สามารถระบายน้ำฝนที่ตกลงมาให้ไหลลงในสระน้ำได้ และมีความลึก ความจุ เพียงพอที่จะใช้ในการเกษตรตลอดทั้งปี

7. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาคารเตรียมอาคาร สถานที่เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

7.1 ผู้บริหารควรขอความร่วมมือจากชุมชนในด้านแรงงาน เพื่อปรับปรุงตัวอาคารสถานที่ และสร้างโรงเรียนต่างๆ

7.2 การใช้อาคาร สถานที่ในการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ควรให้อื้ออำนวยประโยชน์ต่อกันให้มากที่สุด เช่น แปลงผักควรไม่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำมากนัก และควรสร้างเล้าไก่บนบ่อเลี้ยงปลา หรือใกล้บ่อเลี้ยงปลาเพื่อนำมูลไก่เป็นอาหารให้ปลา

8. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาคารเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

8.1 โรงเรียนควรดำเนินการจัดซื้อหาวัสดุ อุปกรณ์เป็นของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานโครงการดำเนินการไปได้โดยความสะดวกและรวดเร็ว

8.2 ผู้บริหารควรมอบหมายให้บุคลากรที่มีความรับผิดชอบสูง มีหน้าที่ดูแลวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างต่อเนื่อง

9. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาคารให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และวิชาการเกษตรนักเรียน

9.1 ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในโครงการต่างๆ ควรช่วยกันทำเอกสารเพื่อให้ความรู้ในเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบ

9.2 ผู้บริหารควรนำนักเรียนไปศึกษาดูงานจากสถานที่จริง จากแหล่งที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

9.3 โรงเรียนควรจัดให้มีวิทยากรที่มีความรู้ในเรื่องการเกษตร มาให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตร

9.4 โรงเรียนควรจัดหาเอกสาร ตำรา หนังสือเกี่ยวกับการเกษตร โดยจัดไว้ในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา

10. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการจัดนักเรียนรับผิดชอบกิจกรรม ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 10.1 ครูควรปลูกฝังให้นักเรียนรักในอาชีพเกษตรกรรม และให้เห็นคุณค่าความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม โดยจัดกิจกรรมผ่านโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 10.2 การแก้ปัญหานักเรียน ไม่สนใจปฏิบัติกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนควรประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญ และการประเมินควรใช้การประเมินผ่าน ไม่ผ่านเหมือนกิจกรรมชุมชน เป็นต้น
  - 10.3 ควรแบ่งรายได้จากการขายผลผลิตให้นักเรียนอย่างเป็นธรรม เพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
11. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนในกลุ่มประสบการณ์วิชาอื่นฯ
  - 11.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดทำเอกสาร คู่มือ ตัวอย่างการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียน การสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ มาเผยแพร่แก่สถานศึกษา
  - 11.2 ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญของการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ โดยการจัดประชุมคณะครูเพื่อวางแผนและหาแนวทางในการดำเนินการ
12. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ในการจัดการด้านผลผลิตที่ได้รับจากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 12.1 โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ในการแปรรูป และถนอมอาหารมาให้ความรู้ในด้านนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มราคาผลผลิต
  - 12.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการควรมีความรู้เรื่องการตลาด การจัดการ มีความสามารถในการหาตลาดภายนอกมารับผลผลิตในโครงการ และทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ
  - 12.3 ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ชุมชน เพื่อชุมชนจะได้ช่วยดูแลรักษาผลผลิตในโครงการ
13. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการให้บริการชุมชน
  - 13.1 ผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่ให้มีผู้รับผิดชอบด้านนี้โดยตรง เพื่อให้ความสะดวกแก่ชุมชนที่มาติดต่อ
  - 13.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านชุมชนที่ปฏิบัติกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เพื่อให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือกันและกัน
14. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาจากการประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
  - 14.1 โรงเรียนควรกำหนดรูปการประเมินผลให้ชัดเจน และมีการติดตามการประเมินผลอย่างจริงจัง
  - 14.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมาประเมินผล เพื่อที่โรงเรียนจะได้นำผลมาประเมินการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการปฏิบัติกิจกรรมใน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	46	46.00
มี ได้แก่	154	77.00
เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	72	36.00
ครูไม่มีเวลาให้คำปรึกษา	10	5.00
โรงเรียนขาดหนังสือ เอกสารให้ศึกษา	61	30.50
วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ	104	52.00
เวลาปฏิบัติกิจกรรมมีมาก ทำให้เกิดความ เหนื่อยล้า	25	12.50
นักเรียนไม่มีความรู้ด้านการเกษตรทำให้ งานไม่ประสบความสำเร็จ	45	22.50
ปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับผลผลิตในโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ		
ไม่มี	34	17.00
มี ได้แก่	166	83.00
ผลผลิตหาย	50	25.00
แมลงศัตรูพืชทำลาย	130	65.00
สัตว์เลื้อยชานบ้านเข้ามาทำลายพืชผัก	80	40.00
ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ	40	20.00
ปัญหาหรืออุปสรรคจากการบันทึกผลและรายงานผล การปฏิบัติงาน		
ไม่มี	123	61.50
มี ได้แก่	77	38.50
ไม่มีเวลาบันทึกและรายงานผล	37	18.50
ไม่มีความรู้ในการทำบันทึกและรายงานผล	32	16.00

ตารางที่ 22 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมตาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	45	22.50
ขาดอิสระเพราะต้องบันทึกผลตามครูกำหนด	16	8.00

จากตารางที่ 22 พบว่านักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 77.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคจากการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 52.00 คือ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 83.00 มีปัญหาหรืออุปสรรคด้านผลผลิตในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 65.00 คือ แมลงศัตรูพืชทำลายพืชผัก นักเรียนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 61.50 ไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคด้านการบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 22.50 คือ เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 7 ผลการสังเกตโรงเรียนแกนนำดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในโรงเรียนแกนนำดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 4 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 1

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน ห้องเรียนที่เปิดสอน 29 ห้องเรียน จำนวนครูทั้งหมด 44 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 972 คน นักการภารโรงจำนวน 2 คน มีครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ 7 คน จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนนี้ตั้งอยู่บริเวณนอกชุมชน โดยตั้งอยู่ริมถนนเส้นใหญ่ซึ่งเป็นถนนสายหลักไปยังจังหวัด การสร้างบ้านเรือนของชุมชนอยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 1-2 กิโลเมตร การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไปมาสะดวกทุกฤดูกาล สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียนเป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง ลักษณะดินที่ใช้ทำการเกษตรในโรงเรียนเป็นดินลูกรัง

3. แหล่งน้ำและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ในการเกษตร

แหล่งน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตรของโรงเรียนมีจำนวน 4 สระ เป็นสระน้ำธรรมชาติ จำนวน 1 สระ บ่อน้ำตื้น จำนวน 2 บ่อ สระน้ำประมงของโรงเรียน จำนวน 1 สระ เมื่อถึงหน้าแล้ง โรงเรียนจะขาดแคลนน้ำใช้ในการเกษตรเพราะสภาพพื้นที่มีความแห้งแล้ง และดินขาดคุณสมบัติในการเก็บกักน้ำ มีโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 7 หลัง ลักษณะเป็นโรงเรือนกึ่งถาวร วัสดุที่ใช้ก่อสร้างจะก่อสร้างด้วยไม้มุงด้วยสังกะสี เป็นโรงเรือนเลี้ยงเป็ด 2 หลัง และเลี้ยงไก่ 1 หลัง ส่วนอีก 2 หลัง ก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ หลังคามุงจากเป็นโรงเรือนเลี้ยงหมู 2 หลัง เรือนเพาะชำมีจำนวน 2 หลัง ลักษณะเป็นโรงเพาะชำชั่วคราว หลังคามุงแกลบ

4. การแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการโครงการ

พื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน 55 ไร่ 2 งาน 20 ตารางวา แบ่งเป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ 20 ไร่ การแบ่งพื้นที่สำหรับใช้ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน แบ่งเป็นเก็บสระน้ำ 4 ไร่ ทำนา 5 ไร่ ปลุกพืชยืนต้น/ไม้ผล 1 ไร่ ปลุกพืชไร่ 2 งาน ปลุกพืชสมุนไพร 0.5 ไร่ ปลุกพืชผักสวนครัว 1 ไร่ ปลุกไม้ดอกไม้ประดับ 0.5 ไร่ ทำโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 1 ไร่

5. กิจกรรมการเกษตรที่โรงเรียนปฏิบัติ

กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนดำเนินการได้แก่ ทำนา 2 แปลง พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกเป็นข้าวหอมมะลิ มีการเจริญเติบโตซึ่งกำลังอยู่ในช่วงเป็นต้นกล้า พืชยืนต้นที่ปลูก คือ ต้นขี้เหล็ก ต้นตะแบก ต้นहुกวาง ต้นกระถินณรงค์ มีการเจริญเติบโตเป็นต้นสูงและให้ร่มเงาดี ไม้ผลที่ปลูก คือ ต้นฝรั่ง ต้นมะขามเทศ ต้นมะละกอ ต้นกล้วย ต้นกระท้อน ต้นน้อยหน่า ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควรเพราะดินโรงเรียนไม่ค่อยดี พืชไร่ที่ปลูก คือ ต้นข้าวโพดและ ต้นยูคาลิปตัส เจริญเติบโตไม่ค่อยดี พืชสมุนไพรที่ปลูก คือ ต้นว่านหางจระเข้ ต้นเสลดพังพอน ต้นกะเพรา ต้นสะเดา ต้นขมิ้น ต้นตะไคร้ เจริญเติบโตดีได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากนักเรียนที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี พืชผักสวนครัวที่ปลูก คือ ผักบุ้ง ผักกาด ผักคะน้า ต้นหอม ผักชี ถั่วฝักยาว บวบ ถั่วพู พริก เจริญเติบโตดีพอสมควรสามารถนำออกจำหน่ายได้ ไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก คือ ต้นเฟื่องฟ้า ต้นเข็ม ต้นมะลิ ต้นชวนชม ต้นโมก เจริญเติบโตดีพอสมควร

สัตว์บกที่โรงเรียนเลี้ยงคือ เป็ดพันธุ์บาวารี จำนวน 50 ตัว เป็ดเทศพันธุ์พื้นเมืองเดิม จำนวน 30 ตัว เป็ดพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 120 ตัว ไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน 30 ตัว ไก่พันธุ์เนื้อ จำนวน 50 ตัว ไก่ชน จำนวน 10 ตัว หมูกระโดน(หมูป่าผสมหมูไทย) จำนวน 3 ตัว สัตว์น้ำที่โรงเรียนเลี้ยง คือ กบประมาณ 3,000 ตัว ปลาประมาณ 1,000 ตัว คือ ปลายี่สก ปลานวลจันทร์ ปลาดุก ปลาดุกเพียน และเลี้ยงกระต่าย จำนวน 10 ตัว

แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

6. การนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน

จากการเข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอน วิชาการงานฐานและพื้นฐานอาชีพ ของโรงเรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 ครั้ง การสังเกตจะ สังเกตว่าครูผู้สอน ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำหลักการ แนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่ การเรียนการสอน ผลการสังเกตมีดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครูให้นักเรียนได้สังเกตสภาพแวดล้อม และสภาพดินในพื้นที่ที่ใช้ทำนาข้าวว่าเป็นดิน ชนิดใด ซึ่งนักเรียนได้ทำการศึกษาและพบว่า เป็นดินร่วนปนทรายซึ่งเป็นดินที่สามารถปลูกข้าวได้ โดยข้าวที่ใช้ปลูกนักเรียนตัดสินใจปลูกข้าวเจ้า ครูถามนักเรียนถึงผลผลิตที่ได้ว่านักเรียนจะนำไป ทำอะไร นักเรียนบอกว่าต้องการนำไปใช้บริโภคในโครงการอาหารกลางวัน และนำไปทำข้าว กล้องจำหน่ายให้ชุมชน จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันวางแผนในการปลูกข้าว โดยให้นักเรียนไป สอบถามจากพี่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ทำนาข้าวเมื่อปีที่แล้ว และทำบันทึกผลการทำนาข้าวส่งครู โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเพาะเมล็ดข้าวจนถึงขั้นจำหน่ายผลผลิตไปใช้ ครูและนักเรียนไปที่แปลงนาข้าว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำนา กลุ่มไหนจะรับผิดชอบถอนกล้า กลุ่มไหนจะรับผิดชอบดำนา เมื่อ แบ่งหน้าที่กันแล้วนักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติงานตามแผนการที่วางไว้ นักเรียนที่มีหน้าที่ดำนามี ปัญหาตกเตียงกันเรื่องระยะความห่างของการปลูกต้นข้าว ครูจึงอธิบายวิธีการปลูกต้นข้าวโดยให้ ใช้วิธีดำแบบสับหว่างจะได้ระยะทางความห่างที่เหมาะสม

จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้น พบว่ามีการนำแนวคิดหลักการ “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอนดังข้อต่อไปนี

กิจกรรมที่ 1 การสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาหรือสนใจ เกี่ยวกับสภาพปัญหา กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนสำรวจสภาพแวดล้อม และ สภาพดินที่ใช้ทำนาข้าว

กิจกรรมที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว ซึ่งนักเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่าจะ นำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน และนำไปทำข้าวกล้องจำหน่าย

กิจกรรมที่ 3 การวางแผนอย่างครบวงจร กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียน แผนการปลูกข้าวตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงการนำไปจำหน่าย

กิจกรรมที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ การวางแผนในการปลูกข้าว ซึ่งนักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดว่าควรทำอะไรก่อนและหลังโดย เขียนเป็นตารางการปฏิบัติงานในแต่ละเดือนส่งครู

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เลือกที่จะทำนาข้าวและได้กำหนดแนวทางในการทำนาข้าวด้วยตนเอง เช่น ในการไถนนักเรียนเลือกที่จะใช้กระบือแทนรถไถ

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ และการแบ่งงานกันรับผิดชอบ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งงานกันรับผิดชอบว่ากลุ่มใดจะรับหน้าที่ถอนกล้า กลุ่มใดจะรับหน้าที่ดำนา

กิจกรรมที่ 7 การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่ตนเลือกปฏิบัติ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนไปสอบถามเรื่องการทำนาข้าวจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เคยผ่านกิจกรรมการทำนามาแล้วในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมที่ 8 การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ หลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มได้แบ่งหน้าที่กันเรียบร้อยแล้ว นักเรียนจะปฏิบัติตามแผนการปลูกข้าวที่ได้วางไว้

กิจกรรมที่ 9 การใช้กระบวนการตัดสินใจ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการตัดสินใจด้วยตนเองว่า นักเรียนจะเลือกปลูกข้าวชนิดใด หลังจากมีการศึกษาสภาพดิน ซึ่งนักเรียนได้ตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกข้าวเจ้า

กิจกรรมที่ 10 การคิดคำนวณ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนลงมือดำนา และนักเรียนสามารถคิดคำนวณ เว้นระยะห่างของต้นข้าวปลูกได้เหมาะสม โดยใช้หลักการคำนวณแบบสี่เหลี่ยม

กิจกรรมที่ 11 การเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมทำนาข้าว ตั้งแต่วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมสภาพพื้นที่ การลงมือปลูกข้าว จนถึงการวางแผนนำผลผลิตไปบริโภคและจำหน่าย

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับประสบการณ์ และความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้านสถานภาพ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 – 55 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร 11 – 15 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง โดยได้รับความรู้จากการศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่น และจากการศึกษาด้วยตนเอง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนทั้ง 2 คนเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 1 คน และสาขาครุศาสตร์บัณฑิตวิชาเอกสังคมศึกษา จำนวน 1 คน กลุ่มประสบการณ์ที่สอน คือ วิชาคณิตศาสตร์และวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 คน วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ความ เข้าใจเกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้ง 2 คน

ด้านการเตรียมการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 1 โดยเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน และสภาพพื้นที่ของชุมชนเนื่องจากชุมชนประกอบอาชีพทำนา ซึ่งในอนาคตโรงเรียนจะปฏิบัติตามรูปแบบเดิม เพราะเห็นว่ามีความเหมาะสมและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามรูปแบบนี้จนเกิดความชำนาญ สำหรับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการฝึกปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้เกิดทักษะความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งจะทำให้มีรายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนได้เน้นจัดกิจกรรมให้ตรงกับหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ฯสู่ชุมชน การมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีโดยมอบหมายงานโดยพิจารณาจากตามความถนัด ความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทั้ง 2 คน ให้ข้อมูลว่านโยบายการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความเหมาะสม เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนในชนบทจึงสามารถนำมาประยุกต์ให้เข้ากับชุมชนได้ และนโยบายที่โรงเรียนกำหนดนั้นโรงเรียน ก็สามารถทำได้ประสบผลสำเร็จ ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานที่อยู่ใกล้เคียง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องงบประมาณ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุน 5,000 บาท ประมงจังหวัดให้พันธุ์ปลาและให้งบประมาณมาชดเชยเลี้ยงปลา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดให้งบประมาณสนับสนุน 2,000 บาท ปศุสัตว์อำเภอให้วัคซีน ป้องกันโรคสัตว์ เกษตรอำเภอบริจาควัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเกษตร(วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้แล้ว) และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำตำบลได้ให้ความรู้เรื่องการทำการเกษตร ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 คน เห็นว่าการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้นโรงเรียนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานที่ต้องประสาน และผู้ที่ทำหน้าที่ในการประสานงานต้องมีมนุษยสัมพันธ์และมีความรู้จักคุ้นเคยกับหน่วยงานนั้นๆ สำหรับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับในการดำเนินงานโครงการนี้ไม่เพียงพอแน่นอนโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย แต่ต้องปฏิบัติกิจกรรมหลายอย่าง ในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติม

โรงเรียนได้ขอจากชุมชนให้ช่วยเหลือเพราะเป็นแหล่งที่อยู่ใกล้ วิธีจัดสรรงบประมาณที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการนั้น ใช้วิธีประชุมกับคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้บริหารในการพิจารณาเลือกกิจกรรมที่จะนำมาปฏิบัติให้คุ้มค่าต่อการลงทุน กิจกรรมที่ทำแล้วให้ผลตอบแทนสูง โรงเรียนจะจัดสรรงบประมาณให้เป็นพิเศษ ส่วนกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วไม่ประสบผลสำเร็จจะลดงบประมาณลงเพราะต้องลดปริมาณการผลิตให้น้อยลง

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการเตรียมการ ผู้บริหารโรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 1 โดยเห็นว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ซึ่งนโยบายของโรงเรียนนั้นต้องการมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ โดยโรงเรียนได้เน้นจัดกิจกรรมให้ตรงกับหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งครูผู้รับผิดชอบโครงการที่กล่าวว่านโยบายที่เรียนกำหนดไว้นั้น โรงเรียนสามารถทำได้ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากโรงเรียนสามารถนำมาประยุกต์ให้เข้ากับชุมชนได้

ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองบัวบานมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนไม่จำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ได้ เพราะโรงเรียนได้ส่งครูไปอบรมและศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ และได้นำความรู้มาถ่ายทอดสู่นักเรียน และอีกประการหนึ่งคือ ในท้องถิ่นขาดปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตร การบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ โรงเรียนได้ดำเนินการโดยนำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บูรณาการสอดแทรกเข้ากับทุกวิชา ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ การที่จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้นั้น บุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ พร้อมทั้งจัดทำหนังสือคู่มือเพื่อให้ความรู้แก่โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่โรงเรียนยังไม่พอใจและภูมิใจในผลงานมากนัก เนื่องจากการนำโครงการมาปฏิบัติของโรงเรียนนั้นไม่ได้มุ่งหวังผลเลิศ แต่จะเน้นเพียงให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรอย่างหลากหลาย โดยกิจกรรมที่จัดจะเน้นกิจกรรมที่ชุมชนได้มีการปฏิบัติอยู่แล้ว และชุมชนสามารถนำกิจกรรมที่โรงเรียนจัดไปปฏิบัติได้ โรงเรียนมีความภูมิใจที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำ โดยยึดหลักการตามแนวของเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และให้เกษตรกรอำเภอมาช่วยวางแผนผังการจัดกิจกรรมใน

โครงการให้ นอกจากนี้เกษตรกรอำเภอยังให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยเช่นกัน สำหรับการนำหลักการแนวคิด “เกษตรทฤษฎีใหม่” สอดแทรกเข้าสู่การเรียนการสอนนั้นครูผู้รับผิดชอบโครงการพยายามที่จะนำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ สอดแทรกเข้าสู่ทุกวิชา แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านนี้ จึงยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนกิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ คือ กิจกรรมเลี้ยงเป็ด ซึ่งโรงเรียนได้ส่งประกวดได้รับรางวัลเป็นประจำ กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จ คือการปลูกพืช เพราะดินขาดความอุดมสมบูรณ์ พืชที่ปลูกกลุ่มอายุสั้นจะได้ผล ถ้าปลูกไม้ยืนต้นที่มีรากลึกจะไม่ได้ผล แนวทางในการพัฒนาโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปในอนาคต คือ จะทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้สู่ชุมชนซึ่งขณะนี้โรงเรียนได้ทำให้เป็นต้นแบบแก่ชุมชนในเรื่องการทำการเกษตรด้านต่างๆ ชุมชนสามารถเข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียนได้ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้เพาะพันธุ์กล้าไม้แจกจ่ายชุมชน โดยปี พ.ศ. 2543 ได้เพาะพันธุ์มะละกอแขกดำแจกจ่ายชุมชน ชุมชนนำไปปลูกจนได้ผล และได้นำผลผลิตมาบริจาคมเพื่อเป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียน

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

ผู้บริหารมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนไม่จำเป็นต้องใช้ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ได้ เนื่องจากโรงเรียนได้ส่งครูไปอบรมและศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า มีเกษตรกรอำเภอมาช่วยวางแผนผังการจัดกิจกรรมในโครงการให้ และยังให้ความรู้เรื่องการเกษตรแก่นักเรียนด้วย โรงเรียนจึงไม่จำเป็นต้องใช้ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากมีครูที่มีความรู้ และมีเกษตรกรอำเภอมาให้ความรู้แก่นักเรียนอยู่แล้ว ส่วนการนำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บูรณาการสอดแทรกเข้ากับทุกวิชา ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ และครูผู้รับผิดชอบโครงการที่กล่าวว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน โดยมีสาเหตุมาจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้

ด้านการประเมินผลโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การติดตามผลและการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีความสำคัญต่อโครงการ เพราะการประเมินผลโครงการจะทำให้รู้ว่ากิจกรรมใดที่โรงเรียนปฏิบัติมีจุดดี จุดด้อยตรงไหน ทำให้สามารถนำผลนั้นมาปรับปรุงแก้ไขได้ วิธีติดตามผลและประเมินผลโครงการโรงเรียนจะเป็นช่วง ประเมินเป็นภาคการศึกษา โดยใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงาน และสอบถามจากบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปได้หากความช่วยเหลือต่างๆ หมดไป โดยโรงเรียนพยายามที่จะพึ่งตนเอง

ไม่ใช้งบประมาณในการปฏิบัติกิจกรรมมาก เพราะอาจไม่คุ้มทุน โดยจะพยายามนำงบประมาณหรือรายได้จากกิจกรรมหนึ่งมาช่วยในกิจกรรมหนึ่งเพื่อให้เลี้ยงตัวเองได้ (หมุนเวียนงบประมาณ) บางกิจกรรมเป็นโครงการหมุนเวียนแบบยั่งยืน บางกิจกรรมต้องหมุนเวียนเป็นปี บางส่วนมีทุนที่เลี้ยงตัวเองต่อไปได้ สิ่งที่โรงเรียนต้องการได้รับการช่วยเหลือมากที่สุด คือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และหนังสือเอกสารข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การอบรมให้ความรู้เรื่องการบูรณาการ ส่วนปัญหาในการติดตามผลและประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ คือ การประเมินผลโครงการทำไม่ต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการติดตามประเมินผล

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยมอบหมายให้นักเรียนทำบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการส่ง นอกจากนี้ยังใช้การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เป็นวิธีในการประเมินผล ซึ่งจะเน้นการประเมินผลในด้านผลผลิต และกระบวนการเรียนรู้ เพราะสามารถที่จะสังเกตเห็นได้ชัดเจน จากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา นักเรียนมีการพัฒนาในด้านนิสัยการทำงาน ความรู้และทักษะการเกษตรที่ดี พอสมควร มีการนำไปขยายผลต่อที่บ้าน ซึ่งโรงเรียนจะมีโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยใช้ชื่อโครงการว่า “เกษตรหนึ่งชนิด” ให้นักเรียนเลือกว่าจะปลูกผักสวนครัวหรือไม้ผลก็ได้ 1 ชนิด นักเรียนจะนำพันธุ์พืชจากโรงเรียนไปปลูกที่บ้าน ปลูกไว้ตรงส่วนไหนของบ้านให้เขียนแผนผังส่งครูครูจะไปประเมินผลตรวจผลงานที่บ้านนักเรียนเดือนละครั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่ผ่านมา มีกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องมีการพัฒนาต่อเนื่องไปอีก กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จโรงเรียนก็จะจัดทำกิจกรรมใหม่มาทำ กิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จสามารถเลี้ยงตัวเองได้ก็จะคงไว้ นอกจากนี้โรงเรียนได้นำผลการประเมินโครงการมาปรับปรุงโครงการและใช้เป็นแนวทางในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในครั้งต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการประเมินผลโครงการผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการใช้วิธีการสังเกตเป็นวิธีประเมินผล โดยครูผู้รับผิดชอบโครงการจะเน้นการประเมินผลในด้านผลผลิต และการเกิดกระบวนการเรียนรู้กับนักเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน และสอบถามจากบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯต่อไปได้หากความช่วยเหลือต่างๆ หมดไป ครูผู้รับผิดชอบโครงการกล่าวว่า โรงเรียนมีแนวทางการเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จโดยจะดำเนินการต่อไป ส่วนกิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จจะงดปฏิบัติ และจากแนวทางการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการหมุนเวียนการใช้งบประมาณในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการแบบยั่งยืน จากการปฏิบัติเช่นนี้ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการต่อไปได้

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้บริหารโรงเรียน พบปัญหาการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัญหาสภาพแวดล้อม ดิน ฟ้า อากาศไม่เอื้ออำนวย ปัญหาการประเมินผลผู้เรียนเพราะต้องทำแบบประเมินให้สอดคล้องกับโครงการ ปัญหาครูที่เข้าร่วม โครงการบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจที่จะช่วยเหลืองานโครงการ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆมี ดังนี้

1.1 ด้านงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรพิจารณาให้งบประมาณจากกิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติ โรงเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมหลากหลายควรได้รับงบประมาณช่วยเหลือเพิ่มเติม

1.2 การประชาสัมพันธ์ ควรมีการเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่นทราบด้วย เพราะต้องประสานงานกับโรงเรียนอื่น

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการทำการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ

1.4 การจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ มิใช่เพียงการดำเนินโครงการที่โรงเรียนเท่านั้น ควรให้นักเรียนนำไปปฏิบัติต่อที่บ้าน โดยพ่อแม่หรือปราชญ์ชาวบ้านให้ช่วยถ่ายทอดให้ และครูก็สามารถติดตามประเมินผลโครงการที่บ้านของนักเรียนได้ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ได้รับการสืบต่อไป

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ พบปัญหาในการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่กับกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ โรงเรียนยังไม่สามารถทำได้ดี เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ และจัดทำหนังสือแจกจ่ายให้ โรงเรียนศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติต่อไป ปัญหาผู้ปกครองไม่เข้าใจโครงการ มองว่าครูใช้นักเรียนทำงานเกษตรทำให้เสียเวลาเรียน ซึ่งควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ทราบ เพื่อให้ผู้ปกครองยอมรับและเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านปัญหาและข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการพบปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการ การดำเนินงาน และความรู้ในการทำการเกษตร ซึ่งต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ

2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดทำการตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอน 24 ห้อง จำนวนครูทั้งหมด 33 คน นักเรียนทั้งหมด จำนวน 670 คน มี นักการภารโรง จำนวน 1 คน มีครูผู้รับผิดชอบโครงการ 10 คน จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนการสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ในเขตชุมชน การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสะดวกทุกฤดูกาล สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียนเป็นที่ราบน้ำท่วมไม่ถึง ดินที่ใช้ทำการเกษตรของโรงเรียนเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว

3. แหล่งน้ำและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ในการเกษตร

แหล่งน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตรของโรงเรียนเป็นสระเก็บน้ำ จำนวน 1 สระ และมีบ่อเลี้ยงปลา จำนวน 1 บ่อ แหล่งน้ำสำหรับใช้ทำการเกษตรของโรงเรียนมีความพอเพียงตลอดปี โรงเรียนมีโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 2 หลัง มีลักษณะเป็นโรงเรือนชั่วคราว วัสดุที่ใช้ก่อสร้างใช้ไม้ หลังคามุงสังกะสีและมุงด้วยจาก เป็นโรงเรือนเลี้ยงไก่และโรงเรือนเลี้ยงหมู เรือนเพาะชำมีจำนวน 1 หลัง มีลักษณะเป็นโรงเรือนชั่วคราว ก่อสร้างด้วยไม้ไผ่หลังคามุงแสดม

4 การแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการโครงการ

พื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน 17 ไร่ 3 งาน แบ่งพื้นที่เป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ 6 ไร่ 3 งาน การแบ่งพื้นที่สำหรับใช้ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนแบ่งเป็น สระเก็บน้ำ จำนวน 3 ไร่ ปลูกพืชยืนต้น และไม้ผล จำนวน 1 ไร่ ปลูกพืชไร่ 1 งาน ปลูกพืชสมุนไพร จำนวน 0.5 ไร่ ปลูกผักสวนครัว จำนวน 1 ไร่ พืชสมุนไพร จำนวน 2 งาน และ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ จำนวน 0.5 ไร่

5. กิจกรรมการเกษตรที่โรงเรียนปฏิบัติ

กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนดำเนินการ ได้แก่ ปลูกพืชยืนต้น คือ ต้นจืดเหล็ก ต้นกระถินณรงค์ ต้นประดู่ ต้นมะค่า ต้นคูณ การเจริญเติบโตดี ไม้ผล คือ ต้นกล้วย ต้นมะละกอ ต้นมะม่วง ลักษณะการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง พืชไร่ที่ปลูก คือ ต้นข้าวโพด ต้นกระเจี๊ยบ มีความเจริญเติบโตดี พืชสมุนไพรที่ปลูก คือ ต้นขิง ต้นข่า ต้นตะไคร้ ต้นยี่ห่วย ต้นสะระแหน่ ต้นว่านหางจระเข้ ต้นกะเพรา มีการเจริญเติบโตดี ผักสวนครัวที่ปลูก คือ ผักคะน้า ผักกั้นฉ่าย ผักบุ้ง ผักมะเขือ พริก บวบ ผักชี แตงกวา ถั่วลิสงเตา มะเขือเทศ ลักษณะการเจริญเติบโตเจริญเติบโตดี มีแมลงรบกวนบ้างเนื่องจากโรงเรียนปลูกผักปลอดสารพิษ งดใช้สารเคมีทุกชนิด ไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก คือ ต้นโกสน ต้นเทียนทอง ต้นดอกเข็ม ต้นเฟื่องฟ้า ต้นปาล์ม ต้นโมก ต้นอโศก ต้นชวนชม มีการเจริญเติบโตดี เหนือที่โรงเรียนเพาะ คือ เหนือฝรั่ง มีการเจริญเติบโตดีกำลังออกดอกตูม สัตว์บกที่โรงเรียนเลี้ยง คือ สุกรขุน จำนวน 12 ตัว ไก่พันธุ์ไข จำนวน 200 ตัว ส่วน สัตว์น้ำที่เลี้ยง คือ ปลาประมาณ 3,000 ตัว ได้แก่ มีปลานิล ปลานิล ปลาไน ปลาช่อน นอกจากนี้ยังเลี้ยงปลาคูในกระชัง การเลี้ยงสุกรขุนของโรงเรียนซึ่งเลี้ยงหลายตัว ทำให้สภาพแวดล้อมมีกลิ่นเหม็น โรงเรียนจึงแก้ปัญหาโดยการขุดบ่อรองรับน้ำเสียให้เพียงพอ และใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพช่วยปรับปรุงน้ำเน่าเสียไม่ให้มีกลิ่นเหม็น โดยผสมลงในถังน้ำดื่มในอัตราที่เหมาะสม และผสมน้ำล้างคอกสุกรในบางโอกาสจึงไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่น

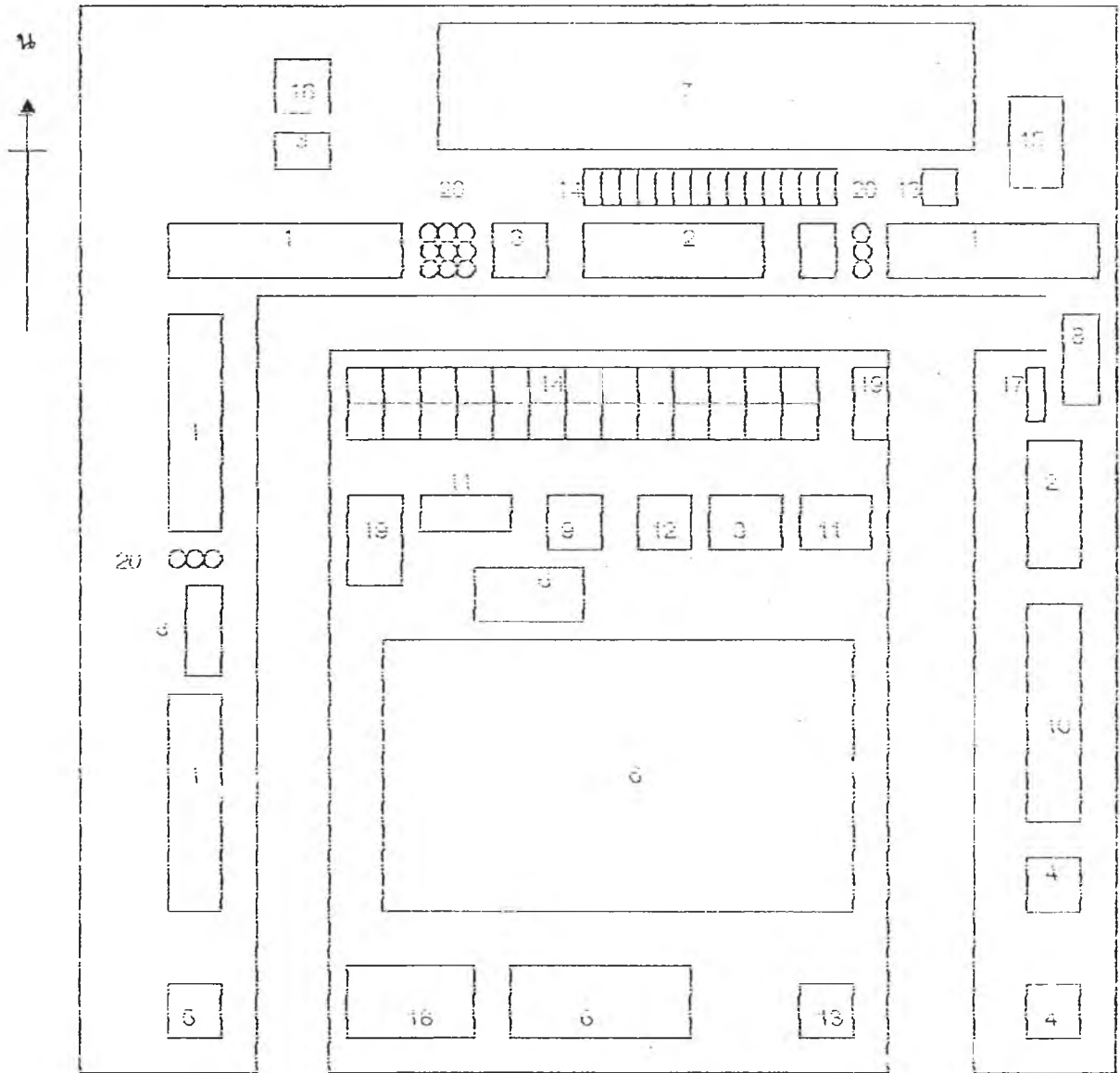
แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

พื้นที่ 17 ไร่ 2 งาน

ตารางเมตร

ระยะทาง โรงเรียนถึงที่ตั้งกลุ่มโรงเรียน 5.5 กม.

1. ขนพลูเวียน

4. บ้านพักครู

7. ลอหน้า

10. โรงอาหาร

13. น้ำฝน

16. ฟาร์มเลี้ยงไก่

19. ดึงพุดน้ำ

2. ขนพลูแบบประหลาด

5. บ้านพักเกษตรกร

8. หัซงส้ม

11. หัซงขจร

14. แปลงไม้โตเร็วการเกษตร

17. บึงกวนเพาะข้าว

20. ดึงเก็บน้ำฝน

3. ขนพลูธรรมดา

6. สนามกีฬา

9. อาคารสหกรณ์

12. ศาลา

15. ฟาร์มเลี้ยงหมู

18. สนามเด็กเล่น

6. การนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน

จากการเข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอน วิชาการงานฐานและพื้นฐานอาชีพ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 ครั้ง การสังเกตจะ สังเกตว่าครูผู้สอนได้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำหลักการ แนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน ผลการสังเกตมีดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครูและนักเรียนช่วยกันเก็บผลผลิต (พริก และถั่วพีกยาว) เพื่อครูถามนักเรียนถึงวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานการปลูกผักที่นักเรียนร่วมกันกำหนดไว้เมื่อครั้งเริ่มปลูก นักเรียนตอบว่าจะนำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน และจำหน่ายที่ร้านสหกรณ์โรงเรียน ครูให้นักเรียนแบ่งงานกันรับผิดชอบ ใครจะรับหน้าที่เก็บผัก คัดเลือกผัก และรับหน้าที่ขายผลผลิต นักเรียนกับครูช่วยกันคิดราคาขายผักว่าจะขายกิโลกรัมละเท่าไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งก็ได้มีการเสนอขายหลายราคา ครูผู้สอนจึงบอกว่าเราต้องตั้งราคาให้เท่ากับราคาที่ขายในตลาดหรืออาจต่ำกว่าเล็กน้อย เราจึงจะขายผลผลิตได้ ครูจึงให้นักเรียนไปสำรวจร้านค้าในชุมชนซึ่งอยู่ติดกับโรงเรียนว่าขายผักดังกล่าว กิโลกรัมละเท่าใด หลังจากนั้นนักเรียนสำรวจราคาแล้วครูและนักเรียนจึงร่วมกันตั้งราคาขาย นักเรียนแบ่งผลผลิตที่ได้ออกเป็น 2 ส่วน เพื่อนำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน และนำไปจำหน่ายที่สหกรณ์ของโรงเรียน ซึ่งในการขายผลผลิตนี้นักเรียนจะได้คิดเงิน ทอนเงิน และทำบัญชี ในตอนท้ายของชั่วโมงครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย สรุปผลงาน และนำเสนอรายการปฏิบัติกิจกรรมการปลูกผักงานส่งในครั้งต่อไป

จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้น พบว่ามีการนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอนดังข้อต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาหรือสนใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนได้มีการสำรวจราคาผลผลิตในร้านค้าของชุมชนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดราคาจำหน่ายผลผลิต

กิจกรรมที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูได้ให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของการปลูกผัก ซึ่งนักเรียนต้องการนำผลผลิตไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน และนำไปจำหน่าย

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ และการแบ่งงานกันรับผิดชอบ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนแบ่งงานกันรับผิดชอบตามความสมัครใจ ว่าใครจะเก็บผัก ใครจะคัดเลือกผัก ใครจะจำหน่ายผลผลิต

กิจกรรมที่ 10 การคิดคำนวณ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูจัดให้นักเรียน จำหน่ายผลผลิต (ผัก) ได้มีการคิดราคาต้นทุนการผลิต มีการคิดเงิน ทอนเงินขณะขาย และการจัดบัญชี

กิจกรรมที่ 11 การเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้น เริ่มปลูกผักจนกระทั่งจำหน่ายผลผลิต และการจัดการกับรายได้จากกิจกรรมขั้นตอนต่างๆ ในการนี้จะทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจ เห็นถึงความสัมพันธ์ความเกี่ยวข้องของการปฏิบัติงาน

กิจกรรมที่ 12 การประเมินผล กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย สรุปผลงาน แล้วนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้านสถานภาพ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 – 55 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารมากกว่า 25 ปี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับมาก โดยได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าเอง ได้รับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ และจากการศึกษาดูงานจากสถานที่จัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จ

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนทั้ง 2 คน เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษาทั้ง 2 คน มีอายุราชการ 21 – 25 ปี จำนวน 1 คน และ 16 – 20 ปี จำนวน 1 คน กลุ่มประสบการณ์ที่สอน คือ วิชาการงานพื้นฐานอาชีพทั้ง 2 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ความเข้าใจเกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอง และจากการศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นทั้ง 2 คน

ด้านการเตรียมการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 โดยเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ และไม่มีปราชญ์ชาวบ้าน รูปแบบที่ 2 จึงมีความเหมาะสมที่สุด ซึ่งในอนาคตโรงเรียนจะปฏิบัติตามรูปแบบเดิม เพราะบุคลากรมีความพร้อมและ

ความชำนาญในการปฏิบัติตามรูปแบบนี้ สำหรับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดผลกับนักเรียนสู่การนำไปปฏิบัติจริง และเพื่อนำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ขยายผลไปสู่ชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธียอมบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบ โดยจะประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียนสั่งการให้ทุกคนต้องช่วยกันปฏิบัติงานโครงการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบจะพิจารณาจากความถนัด ความรู้ความสามารถ ความสนใจของบุคลากรแต่ละคนเป็นสำคัญ

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทั้ง 2 คน เห็นว่านโยบายการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความเหมาะสม เนื่องจากสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเหมาะสมกับสภาพชุมชน ท้องถิ่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้ประสานงานกับเกษตรอำเภอในเรื่องการเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการทำเกษตรแก่บุคลากร ประมงอำเภอบริจาคพันธุ์ปลา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนตำบลให้งบประมาณสนับสนุน ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 คน เห็นว่าการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้นต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ติดต่อประสานงาน เพราะมีตำแหน่งสูงสุดในโรงเรียนทำให้ได้รับความเชื่อถือ สำหรับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับในการดำเนินงานโครงการนี้ไม่เพียงพอ มีการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมโดยขอจากชุมชน วิธีการจัดสรรงบประมาณที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการจะพิจารณาจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ กิจกรรมใดต้องใช้งบประมาณก็จะได้รับการจัดสรรให้มาก ซึ่งคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการจะเป็นผู้พิจารณา

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการเตรียมการ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 โดยเห็นว่ารูปแบบนี้มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน แนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดผลกับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนนำไปปฏิบัติจริง และนำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ขยายผลไปสู่ชุมชน ครูผู้รับผิดชอบโครงการที่กล่าว ว่า นโยบายของโรงเรียนมีความเหมาะสม เพราะสามารถนำไปปฏิบัติได้และเหมาะสมกับสภาพชุมชน ท้องถิ่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความจำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะจะทำให้โครงการ ขยายผลไปสู่ชุมชนได้เร็วยิ่งขึ้น ปราชญ์ชาวบ้านสามารถที่จะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี เนื่องจากเข้าใจสภาพพื้นที่ อีกทั้งมีประสบการณ์และความรู้ในการทำเกษตรมาก่อน ส่วนการบูรณาการกิจกรรมใน

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ โรงเรียนได้ใช้กิจกรรมในโครงการที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์บูรณาการเข้าด้วยกัน มีการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตร ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ สามารถเผยแพร่ได้เป็นแหล่งศึกษาและดูงานของโรงเรียนอื่นๆ ทั้งในและนอกจังหวัด โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ สถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีผลงานที่เป็นรูปธรรมและมีชื่อเสียงเป็นแหล่งศึกษาดูงานของโรงเรียนต่างๆ ซึ่งสิ่งที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จเพราะบุคลากรมีความพร้อมและตั้งใจ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำ โดยยึดหลักการตามแนวทางของเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีการใช้ที่ดินและแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีเกษตรอำเภอมาร่วมวางแผนผังการจัดกิจกรรมการเกษตรร่วมกับคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการ สำหรับการนำหลักการแนวคิด “เกษตรทฤษฎีใหม่” สอดแทรกเข้าสู่การเรียนการสอนนั้นจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรร่วมกัน และมีการเขียนแผนการสอน โดยนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้ามาสู่เนื้อหาในทุกวิชาเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแปลงเกษตรเป็นสำคัญ กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนปฏิบัติแล้วประสบผลสำเร็จ คือ กิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัว ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ คือ การเลี้ยงปลาในกระชัง สาเหตุเพราะกระชังขาดทำให้ปลาออกได้ สำหรับแนวทางในการพัฒนาโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปในอนาคตของโรงเรียน คือ โรงเรียนเน้นการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และการขยายผลไปสู่ชุมชนให้มากที่สุด เพื่อให้ชุมชนสามารถนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ไปปฏิบัติอย่างยั่งยืน

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความจำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะจะทำให้โครงการขยายผลไปสู่ชุมชนได้เร็วยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากชุมชนไม่มีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านนี้ โรงเรียนจึงไม่ได้นำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมในโครงการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า มีเกษตรอำเภอมาร่วมให้ความรู้ในโรงเรียนแทนปราชญ์ชาวบ้าน ส่วนการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จ ครูผู้รับผิดชอบโครงการที่กล่าวว่า มีการวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรร่วมกัน และมี การเขียนแผนการสอนโดยนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้ามาสู่เนื้อหาในทุกวิชา โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแปลงเกษตรเป็นสำคัญ

ด้านการประเมินผลโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการติดตามผลและการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีความสำคัญ เพราะสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานครั้งต่อไปให้ดีขึ้นได้ วิธีติดตามผลและประเมินผลโครงการจะใช้การสังเกตการปฏิบัติงานและการสอบถามจากครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านสุขสำราญเห็นว่าโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯต่อไปได้หากความช่วยเหลือต่างๆหมดไป เพราะโรงเรียนเน้นปฏิบัติกิจกรรมแบบยั่งยืน ไม่ใช่ทำตามกระแสจึงสามารถพึ่งตนเองได้ทุกกิจกรรม ส่วนปัญหาในการติดตามผลและประเมินผลโครงการ คือ ขาดความต่อเนื่องในการประเมินผล การแก้ไขปัญหาจะต้องถือปฏิบัติและทำอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารต้องสอบถามและให้ความสนใจที่จะติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า การประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ จะใช้การสังเกต การสอบถามและการตรวจบันทึกการดูแลรักษาผลผลิตของนักเรียน เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด จากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมานักเรียนมีการพัฒนาในด้านนิสัยรักการทำงาน มีความรู้และทักษะการเกษตรมาก สามารถนำไปขยายผลต่อบ้านได้หลายคน โดยปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงไก่เนื้อที่บ้านสามารถนำผลผลิตออกขายแข่งกับโรงเรียนได้ การประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่ผ่านมาโรงเรียนประสบผลสำเร็จในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ อย่างมาก มีหน่วยงานหลายหน่วยงานและมีสถานีโทรทัศน์หลายช่องมาทำข่าว ในการประเมินผลโรงเรียนได้ทำสรุปผลการการปฏิบัติงานโครงการส่งที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกปี ส่วนผลการประเมินผลโครงการก็ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการโดยพิจารณาหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงการกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการประเมินผลโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการใช้วิธีการสังเกตเป็นวิธีในการประเมินผล โดยผู้บริหารจะสอบถามจากครูผู้รับผิดชอบโครงการเพิ่มเติม ส่วนครูผู้รับผิดชอบโครงการจะสอบถามและตรวจบันทึกการดูแลรักษาผลผลิตของนักเรียน โดยให้เหตุผลว่าเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯต่อไปได้หากความช่วยเหลือต่างๆหมดไป เพราะโรงเรียนเน้นปฏิบัติกิจกรรมแบบยั่งยืน ซึ่งส่งผลทำให้การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯของ โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ดังที่ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูล

ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบคือ ผู้ปกครองมองว่าโรงเรียนใช้แรงงานเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรทำให้เด็กเสียเวลาเรียน และพบปัญหาขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าโครงการนี้ถ้าจะทำให้ประสบผลสำเร็จ ต้องมีความตั้งใจ ทุ่มเทไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก เป้าหมายหลักต้องให้เกิดผลกับนักเรียนให้มากที่สุด และต้องนำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บูรณาการไปสู่วิชาต่างๆ ให้ได้ และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนเกิดความเข้าใจต่อโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบคือ ผลผลิตถูกแมลงศัตรูพืชรบกวน เนื่องจากโรงเรียนปลูกผักสวนครัวแบบปลอดสารพิษ ไม่ใช้สารเคมีในการปราบศัตรูพืช ปัญหาขาดความกระตือรือร้นของนักเรียน และการรับผิดชอบไม่สม่ำเสมอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ครูควรปลูกฝังนิสัยให้เด็กรักการทำงาน รักการเกษตร มีความรับผิดชอบโดยใช้กิจกรรมในโครงการเป็นสื่อในการสอน

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบคือ การขาดความเข้าใจของผู้ปกครอง และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์สัมพันธ์ให้ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความเข้าใจต่อโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ครูผู้รับผิดชอบโครงการฯ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรปลูกฝังนิสัยให้เด็กรักการทำงาน รักการเกษตร มีความรับผิดชอบโดยใช้กิจกรรมในโครงการเป็นสื่อในการสอน

3. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปฏิบัติกรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนห้องเรียน 10 ห้องจำนวนครูทั้งหมด 14 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 235 คน จำนวนนักการภารโรงทั้งหมด 1 คน มีครูผู้รับผิดชอบโครงการ 14 คน โรงเรียนได้จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนการสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนนี้ตั้งอยู่นอกเขตชุมชน การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสะดวกทุกฤดูกาล สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียนเป็นที่ราบน้ำท่วมถึงบางฤดูกาลเพราะพื้นที่ มีความลาดเอียง สภาพดินลักษณะของดินที่ใช้ทำการเกษตรเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว

3. แหล่งน้ำและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ในการเกษตร

แหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรของโรงเรียนเป็นสระขุด จำนวน 2 สระ มีความพอเพียงสำหรับใช้ทำการเกษตรตลอดปี จำนวนโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ 4 หลัง คือ โรงเรียนเลี้ยงหมู 1 โรง โรงเรียนเลี้ยงไก่ 2 โรง โรงเรียนเลี้ยงเป็ด 1 โรงลักษณะเป็นโรงเรียนชั่วคราว วัสดุที่ใช้ก่อสร้างใช้ไม้ไผ่หลังคามุงด้วยจาก ส่วนเรือนเพาะชำ จำนวน 3 หลัง ลักษณะเป็นโรงเรียนชั่วคราวหลังคามุงแสดม

4. การแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการโครงการ

พื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน 31 ไร่ 1 งาน จำนวนพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ 15 ไร่ การแบ่งพื้นที่สำหรับใช้ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนแบ่งเป็น สระเก็บน้ำ จำนวน 4 ไร่ ปลูกพืชยืนต้น และไม้ผล จำนวน 3 ไร่ ปลูกพืชสมุนไพร จำนวน 0.5 ไร่ ปลูกผักสวนครัว จำนวน 3 ไร่ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 1 ไร่ โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ จำนวน 1 ไร่

5. กิจกรรมการเกษตรที่โรงเรียนดำเนินการ

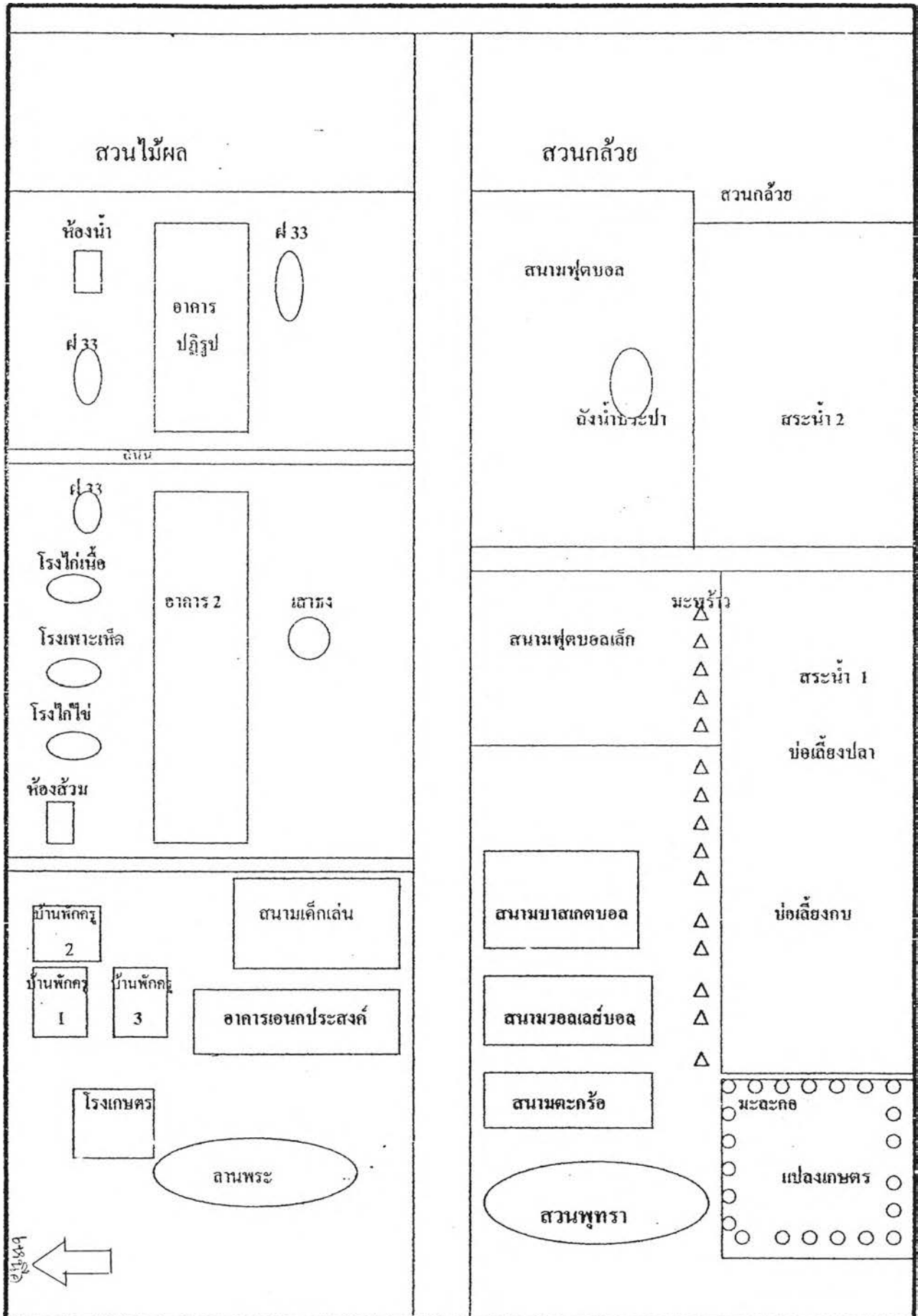
กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนดำเนินการ ได้แก่ ปลูกไม้ผล คือ ต้นฝรั่ง ต้นมะพร้าว ต้นมะกอก ต้นมะละกอ ต้นกล้วย ต้นมะขาม ต้นชมพู ต้นมะขามเทศ ต้นลำไย ต้นละมุด ต้นมะยม มีการเจริญเติบโตดีบางส่วนกำลังให้ผลผลิต ไม้ยืนต้น คือ ต้นดินเป็ด

ต้นตะแบก ต้นขี้เหล็ก ต้นกระถินณรงค์ ต้นहुกวาง ต้นแค ลักษณะการเจริญเติบโตอยู่ใน
 เกณฑ์ดี พืชสมุนไพรที่ปลูก คือ ต้นตะไคร้ ต้นขิง ต้นข่า ต้นกะเพรา ต้นว่านหางจระเข้
 เจริญเติบโตดี ผักสวนคือ ผักกวางตุ้ง ผักมะเขือ ต้นหอม บวบ ผักกาด พริก น้ำเต้า
 ผักคะน้า มีการเจริญเติบโตดี ไม่ค่อยมีแมลงรบกวน เนื่องจากโรงเรียนปลูกผักกางมุ้ง ผลผลิต
 เจริญเติบโตพร้อมที่จะนำออกจำหน่ายได้ ไม้ดอกไม้ประดับ คือ ต้นเข็ม ต้นเล็บมือนาง
 ต้นโป๊ยเซียน ต้นดาวเรือง ต้นเฟื่องฟ้า ต้นชบา ต้นโกสน ต้นอโศก ต้นเทียนทอง ลักษณะ
 การเจริญเติบโตเจริญเติบโตดีตกแต่งเป็นสวนได้สวยงาม เหนือที่โรงเรียนเพาะ คือ เหนือนางรม
 อยู่ในช่วงเพาะเชื้อ

สัตว์บกที่โรงเรียนเลี้ยง คือ สุกร จำนวน 2 ตัว ไก่พันธุ์ไข่ จำนวน 180 ตัว ไก่พันธุ์
 พื้นเมืองจำนวน 30 ตัว ไก่เนื้อ จำนวน 300 ตัว เป็ดเทศพันธุ์พื้นเมืองเดิม จำนวน 20 ตัว เป็ดพันธุ์
 พื้นเมือง จำนวน 100 ตัว ห่าน จำนวน 10 ตัว สัตว์น้ำที่โรงเรียนเลี้ยง คือ ปลานิลประมาณ 70,000
 ตัว ปลาอุก ประมาณ 70,000 ตัว และปลายี่สก ปลาสาวย ปลาไน ปลาช่อน โดยเลี้ยงปลาอุกและ
 ปลานิลในกระชังและในสระ ส่วนปลาชนิดอื่นๆ เลี้ยงในสระ เลี้ยงกบในกระชังประมาณ 20,000 ตัว
 เลี้ยงในบ่อปูน ประมาณ 30,000 ตัว โรงเรือนเลี้ยงไก่ของโรงเรียนตั้งอยู่บนสระน้ำ ไก่จะถ่ายมูลลง
 ไปในน้ำ ซึ่งจะเป็นอาหารอย่างดีให้ปลา แสดงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล โดยปลาที่เลี้ยงมีจำนวน
 มากกว่าไก่ และสระน้ำก็มีขนาดใหญ่ โรงเรียนจึงไม่มีปัญหาในเรื่องน้ำเน่าเสีย

แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

6. การนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน

จากการเข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอน วิชาการทำงานฐานและพื้นฐานอาชีพใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 ครั้ง การสังเกตจะสังเกตว่าครูผู้สอนได้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำหลักการ แนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน ผลการ สังเกตมีดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครูและนักเรียนไปที่เล้าไก่เพื่อเก็บไข่มาทำอาหารกลางวันและเก็บไข่เพื่อรอแม่ค้า มารับซื้อที่โรงเรียน ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงาน โดยให้กลุ่มที่ 1 เก็บ ไข่และคัดแยกไข่ตามขนาด กลุ่มที่ 2 ทำความสะอาดเล้าไก่ กลุ่มที่ 3 ให้อาหารและให้น้ำไก่ ทุกกลุ่มแบ่งหน้าที่กันและลงมือปฏิบัติงาน นักเรียนกลุ่มที่ให้อาหารไก่อถามครูว่าการให้วัคซีน ไก่ทำอย่างไร ครูให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองจากบอร์ดให้ความรู้ที่ติดไว้ในเล้าไก่ นักเรียน กลุ่มที่เก็บไข่ได้คิดราคาไข่ว่าทั้งหมดที่เก็บได้จะขายได้เท่าไรและทำบัญชีส่งครู เมื่อนักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานซึ่งกันและกัน และให้แต่ละกลุ่ม ปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากการประเมินของเพื่อน

กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้น พบว่ามีการนำหลักแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน ดังข้อต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาหรือสนใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องการ ให้อาหารไก่จากบอร์ดให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ในเล้าไก่

กิจกรรมที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ จาก การลงมือปฏิบัติงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มนักเรียนสามารถที่จะจัดลำดับความสำคัญของงานที่ตนรับ ผิดชอบ ได้รู้ว่าจะขั้นตอนใดต้องทำก่อนและทำหลัง เนื่องจากเคยปฏิบัติมาแล้ว

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ และการแบ่งงานกันรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อมอบหมายงานให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ ซึ่ง นักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีการแบ่งหน้าที่กันเพื่อปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 8 การปฏิบัติงานตามแผนการที่วางไว้ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครู มอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติโดยที่นักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีการวางแผนการทำงานและลงมือ ปฏิบัติงานตามแผนการที่วางไว้

กิจกรรมที่ 10 การคิดคำนวณ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนเก็บไข่ ไก่ใส่แผงและคิดราคาขายต่อแผง เพื่อรอแม่ค้ามารับซื้อที่โรงเรียน

กิจกรรมที่ 12 การประเมินผล กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน

กิจกรรมที่ 13 การปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน กลุ่มที่ถูกระเมินเมื่อพบข้อผิดพลาดให้นำมาแก้ไขปรับปรุง

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้านสถานภาพ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร 5 – 10 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง โดยได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนทั้ง 2 คน เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 1 คน และ 36 – 40 ปี จำนวน 1 คน วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จบการศึกษาสาขาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา จำนวน 1 คน และสาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเกษตรศึกษา จำนวน 1 คน มีอายุราชการ 16 - 20 ปี จำนวน 1 คน และ 11 – 15 ปี จำนวน 1 คน กลุ่มประสบการณ์ที่สอน คือ วิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 คน และวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาภาษาไทย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และวิชาการงานพื้นฐานอาชีพจำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ ความเข้าใจเกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้ง 2 คน

ด้านการเตรียมการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 โดยเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับโรงเรียนทั้งด้านกายภาพและด้านความพร้อมของบุคลากร ซึ่งในอนาคตโรงเรียนจะปฏิบัติตามรูปแบบเดิม เพราะเห็นว่ามีเหมาะสมที่สุดตามที่กล่าวไว้ สำหรับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนต้องการให้บุคลากรและชุมชนสามารถนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ไปปฏิบัติต่อบ้าน โดยโรงเรียนจะเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ และมีบริการพันธุ์พืช

พันธุ์สัตว์แก่ชุมชน วิธีมอบหมายงานของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านคงหลบจะมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ มอบหมายตามความสนใจของแต่ละบุคคล โดยมอบหมายในรูปของคำสั่ง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทั้ง 2 คน เห็นว่านโยบายปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความเหมาะสม เนื่องจากโรงเรียนได้พิจารณาแล้วว่านโยบายที่กำหนดนั้นต้องปฏิบัติได้จริง โดยพิจารณาจากความเหมาะสมหลายๆ ด้าน และที่ผ่านมาโรงเรียนปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้ประสานงานกับเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด ได้รับความช่วยเหลือในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมงจังหวัดช่วยเหลือในเรื่องการบริจาคพันธุ์สัตว์น้ำ และเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ใ้งบประมาณสนับสนุน 20,000 บาท ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 คน เห็นว่าการที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้นโรงเรียนต้องทำหนังสือขอความอนุเคราะห์โดยให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหารนำไปให้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารที่ดี สำหรับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับในการดำเนินงานโครงการนี้ไม่เพียงพอ ในการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมโรงเรียนจะนำเงินอุดหนุนของโรงเรียนมาใช้ นอกจากนี้ได้นำเสนอโครงการไปยังหน่วยงานส่งเสริมผลิตเพื่อสนับสนุนอาหารกลางวัน ซึ่งได้ให้งบประมาณช่วยเหลือมา 200,000 บาท วิธีการจัดสรรงบประมาณ ที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในโครงการจะแบ่งตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรมมากน้อยแตกต่างกันไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการเตรียมการ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 2 โดยเห็นว่ารูปแบบนี้มีความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน ทั้งด้านกายภาพและด้านความพร้อมของบุคลากร การดำเนินงานตามนโยบายโครงการนั้น โรงเรียนต้องการให้มีการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ไปปฏิบัติที่บ้าน โดยโรงเรียนจะเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จากการดำเนินการเช่นนี้ ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความเห็นว่านโยบายของโรงเรียนมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนจำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะจะทำให้การดำเนินงานสะดวก และปราชญ์ชาวบ้านก็เป็นผู้มีความรู้ด้านการเกษตรดี เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรจนเกิดความชำนาญ อีกทั้งมีความเข้าใจสภาพพื้นที่ สามารถแก้ไขปัญหาได้ และการใช้ปราชญ์ชาวบ้านทำให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น การบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอน กลุ่มประสบการณ์รายวิชาอื่นๆ โรงเรียนได้ดำเนินการโดยให้ครูผู้สอนทุกวิชานำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียนการสอนให้จัดกิจกรรมโดยเรียนรู้จากแปลงเกษตร

และมีการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการส่งผู้บริหาร ซึ่งโรงเรียนสามารถนำกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บูรณาการได้พอสมควร การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนถือว่าประสบความสำเร็จมาก มีหน่วยงานต่างๆมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ที่ประสบความสำเร็จได้เพราะ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆอย่างดี และบุคลากรมีความพร้อมในการทำงาน

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำ โดยพิจารณาตามหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เน้นการใช้พื้นที่และแหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น สร้างเล้าไก่บนบ่อปลา เพื่อให้มูลไก่เป็นอาหารของปลา มีการคำนวณปริมาณของน้ำในสระให้เพียงพอต่อการปลูกพืชได้ตลอดปี เมื่อมีปริมาณน้ำในสระน้อยจะลดปริมาณการผลิตลง เน้นการปลูกพืชที่ต้องการน้ำน้อย สำหรับการนำหลักการแนวคิด “เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ” สอดแทรกเข้าสู่วิชาเรียนการสอนโรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้ทุกวิชามี การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าไปในเนื้อหาวิชา โดยจัดกิจกรรมเรียนรู้ผ่านแปลงเกษตร ส่วน กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ คือ การเลี้ยงปลา กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นไม่มี ทุกโครงการอยู่ในเกณฑ์ดีไม่ขาดทุน แนวทางในการพัฒนาโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปในอนาคตนั้น โรงเรียนจะพยายามเผยแพร่แนวคิด หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่ชุมชน ให้ชุมชนสามารถปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ได้ โดยโรงเรียนจะเป็นพี่เลี้ยงปรึกษาให้ความรู้

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า การปฏิบัติงานโครงการถือว่าประสบความสำเร็จมาก มีหน่วยงานต่างๆมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนจำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้าน เพราะจะทำให้การดำเนินงานสะดวก เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ด้านการเกษตรดี เข้าใจสภาพพื้นที่ สำหรับการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ โรงเรียนสามารถบูรณาการได้พอสมควร ซึ่งครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า จัดกิจกรรมให้ทุกวิชามีการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าไปในเนื้อหาวิชา โดยจัดกิจกรรมเรียนรู้ผ่านแปลงเกษตร ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวว่า การดำเนินงานของโรงเรียนถือว่าประสบความสำเร็จมาก มีหน่วยงานต่างๆมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า กิจกรรมในโครงการอยู่ในเกณฑ์ดีไม่ขาดทุน โดยโรงเรียนจะพยายามเผยแพร่แนวคิด หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่ชุมชน และเป็นพี่เลี้ยงปรึกษาให้ความรู้แก่ชุมชน

ด้านการประเมินผลโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่าการติดตามผลการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีความสำคัญและเป็นหัวใจหลักของการทำงาน เพราะทำให้โครงการสามารถพัฒนาได้ต่อไป โดยเรียนรู้ข้อดี ข้อบกพร่องจากการประเมินผล วิธีการติดตามผลและประเมินผลโครงการโรงเรียนจะประเมินผลเป็นภาคเรียน โดยใช้การสังเกตการปฏิบัติงาน และการสอบถามบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปได้ หากความช่วยเหลือต่างๆ หมดไป กิจกรรมบางอย่างในโครงการสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้ และยังสามารถนำเงินไปช่วยในกิจกรรมที่ยังไม่ประสบความสำเร็จได้อีก สิ่งที่โรงเรียนต้องการได้รับความช่วยเหลือ คือ การหาตลาดรองรับผลผลิตของโรงเรียน ส่วนปัญหาในการติดตามผลและประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ คือ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และไม่มีให้นำผลการประเมินมาใช้อย่างจริงจัง

2. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทั้ง 2 คน ใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการของนักเรียน และสอบถามนักเรียน นอกจากนี้ยังให้นักเรียนประเมินผลตนเองจากกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ โดยเน้นการประเมินผลด้านการปฏิบัติควบคู่ไปกับด้านความรู้ ซึ่งจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาในด้านนิสัยการทำงาน ความรู้และทักษะการเกษตรที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบ ความขยันอดทนและมีความสามัคคีมากขึ้น สามารถรับผิดชอบดูแลรักษาผลผลิตที่ตนเองรับผิดชอบได้ นอกจากนี้นักเรียนยังนำไปขยายผลต่อที่บ้าน โดยโรงเรียนให้ชื่อว่าโครงการส่งเสริมบ้านเศรษฐกิจพอเพียง ครูจะไปประเมินผลที่บ้านนักเรียน มอบรางวัลให้บ้านที่ปฏิบัติดีเด่น การประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ที่ผ่านมาโรงเรียนสามารถทำได้ประสบความสำเร็จได้ผลเป็นที่น่าพอใจ และมีหลายหน่วยงานมาเยี่ยมชมโครงการอยู่เสมอ ผลการประเมินโครงการโรงเรียนได้นำมาปรับปรุงโครงการโดยคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกัน วิเคราะห์หาสาเหตุ และแนวทางแก้ไขเพื่อปฏิบัติงานโครงการในครั้งต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการประเมินผลโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการใช้วิธีสังเกตการปฏิบัติงานในโครงการ เป็นวิธีในการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้การสอบถามจากบุคลากรในโรงเรียน ส่วนครูผู้รับผิดชอบโครงการใช้การสอบถามนักเรียน และให้นักเรียน ประเมินกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง กิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ คือ การเลี้ยงปลา กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นไม่มี ทุกกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ดีไม่ขาดทุน ครูผู้รับผิดชอบโครงการกล่าวว่า การดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนประสบผลสำเร็จได้ผลเป็นที่น่าพอใจและมีหลายหน่วยงานมาเยี่ยมชมโครงการอยู่เสมอ

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้บริหาร โรงเรียนให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรขาดความรู้ในการบูรณาการ เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ปัญหาการขาดตลาดรองรับผลผลิตซึ่งมีมาก ในโรงเรียน ปัญหาคณะครูผู้รับผิดชอบ โครงการมีงานมากเกินไปทำให้บางครั้งไม่มีเวลาดูแล ผลผลิตได้ทั่วถึง สำหรับข้อเสนอแนะนั้นผู้บริหารโรงเรียนเห็นควรว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรมานิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรจัดการอบรม และจัดทำเอกสารความรู้ใน เรื่องการบูรณาการแจกจ่ายโรงเรียน ทุกโรงเรียนควรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ให้ยั่งยืน ซึ่งจะเกิด ผลประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

2. ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบ คือ การขาดตลาดรองรับผลผลิต ในโครงการเนื่องจากชาวบ้านมีกำลังซื้อน้อย ปัญหาดินไม่อุดมสมบูรณ์ต้องใช้ปุ๋ยบำรุงมาก ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อเสนอแนะว่าการทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯนี้ บุคลากรต้องมีความร่วมมือกันทุกฝ่าย และผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญที่สุดที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนและดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯอย่างจริงจัง

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ โครงการด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้บริหาร โรงเรียนให้ข้อมูลว่า พบปัญหาบุคลากรขาดความรู้ในการบูรณาการเกษตร ทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ปัญหาการขาดตลาดรองรับผลผลิต และครูพบ ปัญหาในเรื่องโรงเรียนขาดตลาดในการรองรับผลผลิตใน โครงการเนื่องจากชาวบ้านมีกำลังซื้อ น้อย โดยเสนอแนะว่า บุคลากรต้องมีความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ และหน่วยงานที่ รับผิดชอบควรให้ความรู้ และมีการนิเทศติดตามผลโครงการอย่างสม่ำเสมอ

4. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัด บุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 3

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอน 13 ห้องเรียน จำนวนครูทั้งหมด 17 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 264 คน จำนวนนักการภารโรง 1 คน มีครูผู้รับผิดชอบโครงการ 3 คน โรงเรียนได้จัดให้ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัด กิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนการสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา และ กลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนตั้งอยู่นอกชุมชน การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสะดวกบางฤดู สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียนเป็นที่ราบน้ำท่วมถึงบางฤดูกาล ลักษณะของดินที่ทำการเกษตรในโรงเรียนเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียว

3. แหล่งน้ำและสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ในการเกษตร

โรงเรียนไม่มีแหล่งน้ำ ที่ใช้ทำการเกษตรของตนเอง จึงขอยืมสระน้ำของชาวบ้าน ที่มีอยู่ข้างๆโรงเรียนใช้ในการทำการเกษตร ความพอเพียงของแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรของโรงเรียน มีความพอเพียงตลอดปี มีโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 1 หลัง ลักษณะเป็นแบบกึ่งถาวร หลังคามุงกระเบื้องใช้ ตาข่ายปิดล้อมใช้ เลี้ยงไก่พันธุ์ เรือนเพาะชำมีจำนวน 2 หลัง ลักษณะเป็นเรือนชั่วคราวหลังคามุง แสลม บ่อเลี้ยงปลาซีเมนต์มีจำนวน 2 บ่อ

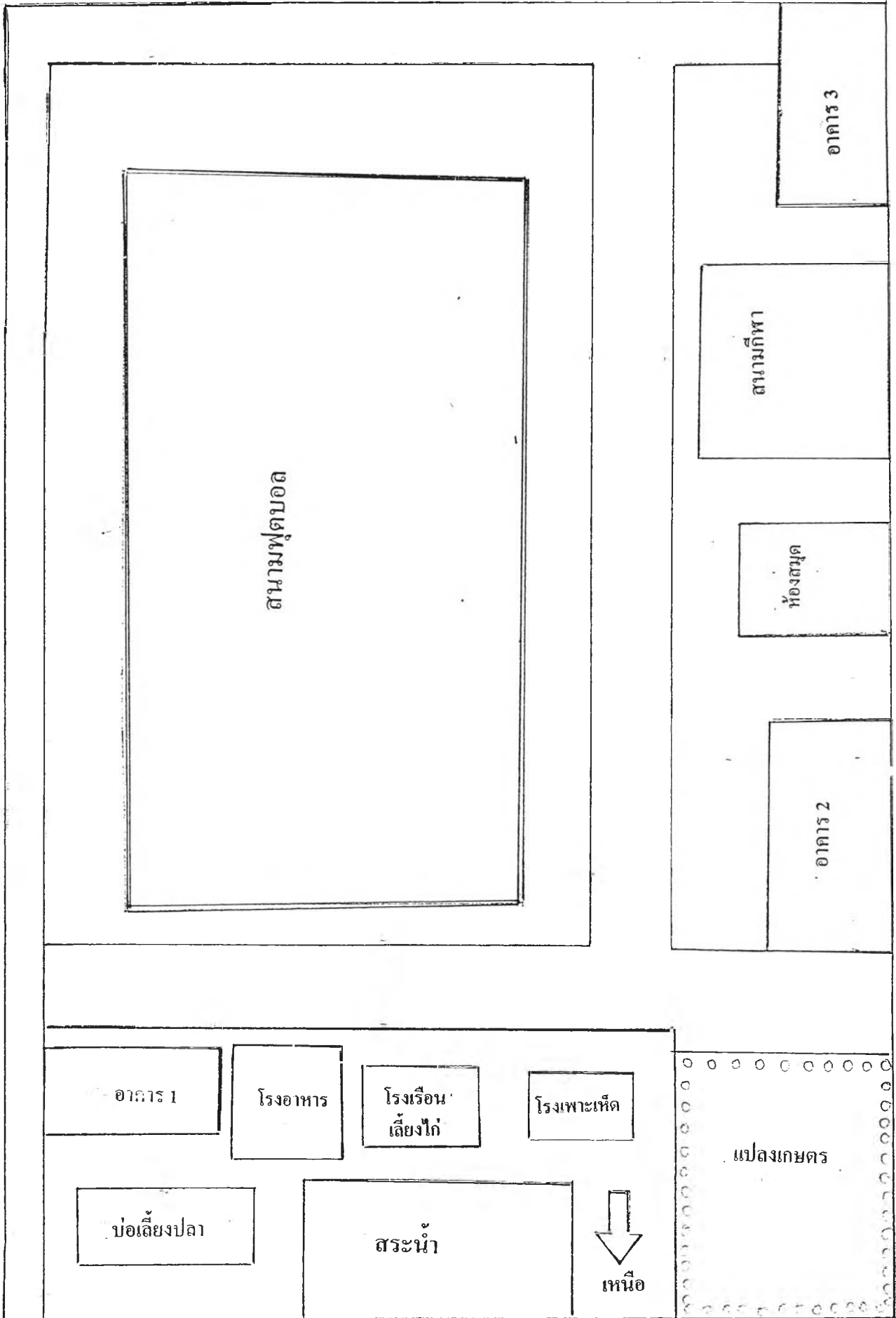
4. การแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการกิจกรรมโครงการ

พื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน 15 ไร่ 61 ตารางวา จำนวนพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ 2 ไร่ การแบ่งพื้นที่สำหรับใช้ในการดำเนินงานโครงการเกษตร ทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน แบ่งเป็นสระเก็บน้ำ 2 ไร่ (สระอยู่ในที่ของชุมชน) ปลูกพืชยืนต้น 1 งาน ปลูกพืชสมุนไพร 20 ตารางวา ปลูกผักสวนครัว 1 งาน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ 20 ตารางวา โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 20 ตารางวา

5. กิจกรรมการเกษตรที่โรงเรียนปฏิบัติ

ปลูกพืชยืนต้น 1 งาน ปลูกพืชสมุนไพร 20 ตารางวา ปลูกผักสวนครัว 1 งาน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ 20 ตารางวา โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 20 ตารางวา กิจกรรมในโครงการที่ โรงเรียนดำเนินการ ได้แก่ ปลูกพืชยืนต้น ไม้ผล คือ ต้นกระถินณรงค์ ต้นตีนเป็ด ต้นขี้เหล็ก ต้นมะม่วง ต้นกระท้อน ต้นมะปราง ต้นขนุน ต้นกล้วย ต้นมะพร้าว ต้นฝรั่ง ลักษณะการเจริญ เติบโตเจริญเติบโตดี พืชสมุนไพรที่ปลูก คือ ต้นขี้เหล็ก ต้นสะเดา ต้นตะไคร้ ต้นฟ้าทลายโจร ต้นว่านหางจระเข้ ต้นเสลดพังพอน ต้นขมิ้น ต้นขิง ต้นข่า ต้นหญ้าหนวดแมว ลักษณะการเจริญ เติบโตดี แต่มีวัชพืชขึ้นข้างๆ เยอะเพราะไม่ได้มีการดูแลรักษาเท่าที่ควร ผักสวนครัวที่ปลูก คือ มะเขือยาว ผักบุ้ง ผักชะอม ผักกวาดตุง ผักชี ผักคะน้า ลักษณะการเจริญเติบโตดี มีแมลงกัดกิน ใบบ้าง ไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก คือ ต้นโป๊ยเซียน ต้นดาวเรือง ต้นเข็ม ต้นเฟื่องฟ้า ต้นโกศล ต้นอโศก เจริญเติบโตออกงามดี เห็ดที่เพาะ คือ เห็ดนางฟ้า เห็ดขอน ซึ่งอยู่ในระหว่างการเพาะเชื้อ สัตว์บักที่โรงเรียนเลี้ยง คือ ไก่เนื้อ จำนวน 100 ตัว และสัตว์น้ำที่เลี้ยง คือ ปลาอุกประมาณ 4,500 ตัว โดยเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ที่สร้างขึ้น

แผนผังการจัดกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียน

6. การนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน

จากการเข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอน วิชาการงานฐานและพื้นฐานอาชีพ โดยสังเกตชั้นประถมปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 ครั้ง การสังเกตจะสังเกตว่าครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำหลักการ แนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอน ผลการสังเกตมีดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครูได้ถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการปลูกไม้ผล นักเรียนทั้งชั้นเลือกที่จะปลูกกระท้อน ครูให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพดินว่าเหมาะสมกับการปลูกกระท้อนหรือไม่ นักเรียนบอกครูว่าพื้นที่เป็นดินร่วนปนทรายสามารถปลูกกระท้อนได้ ครูถามนักเรียนว่าเมื่อกระท้อนให้ผลผลิตนักเรียนจะนำไปทำอะไร นักเรียนช่วยกันคิดแล้วตอบว่าจะนำไปขายที่ตลาดนัด ถ้าได้ผลผลิตเยอะๆ จะนำไปดองและทำน้ำกระท้อนขาย ถ้ากระท้อนที่ปลูกเป็นพันธุ์ดีจะเพาะเมล็ดและตอนกิ่งขาย เงินจากการขายจะนำไปฝากครูไว้ ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักกับปราชญ์ชาวบ้านที่จะมาให้ความรู้เรื่องการปลูกไม้ผลแก่นักเรียน ปราชญ์ชาวบ้านได้ให้ความรู้เรื่องการเตรียมดินและการคัดเลือกพันธุ์ การดูแลบำรุงรักษาไม้ผลให้กับนักเรียน โดยพานักเรียนไปเรียนรู้จริงจากแปลงเกษตร ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการปลูกกระท้อน โดยร่วมกันกำหนดเป็นตารางการปฏิบัติกิจกรรม เช่น ในเดือนมิถุนายนปลูก ดูแลรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ย ถอนวัชพืช เดือนกรกฎาคมคอกแต่งกิ่ง เป็นต้น ครูและนักเรียนลงมือปลูกกระท้อนตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน ครูให้นักเรียนวัดระยะความห่างของต้นกระท้อนแต่ละต้นไว้ด้วยความห่างเท่าๆกัน หลังจากนั้นครูและนักเรียนไปที่แปลงปลูกกล้วยน้ำหว้าซึ่งปลูกติดกันให้ผลสุกคาคั้น ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดว่าจะนำกล้วยหรี้นั้นมาทำอะไร นักเรียนบอกว่าสามารถทำอาหารได้หลายประเภท เอาผลที่ยังดิบมาแกงและผลที่สุกนำไปทำกล้วยบวชชี ซึ่งกล้วยเครือนี้เราต้องนำผลที่สุกมาใช้ก่อนเพราะเก็บไว้จะเน่าเสียได้ ส่วนผลที่ยังไม่สุกก่อนนำไปประกอบอาหารในครั้งต่อไป

จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้น พบว่ามีการนำหลักการแนวคิด “ทฤษฎีใหม่” เข้าสู่การเรียนการสอนดังข้อต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาหรือสนใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพดินว่าเหมาะสมกับการปลูกกระท้อนหรือไม่

กิจกรรมที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการปลูกกระท้อน โดยนักเรียนร่วมกันคิดว่า

จะนำไปขายที่ตลาดนัด นำไปดองและทำนํ้ากระท้อนขาย ซึ่งถ้าเป็นพันธุ์ดีจะเพาะเมล็ดและ
ตอนกิ่งขาย

กิจกรรมที่ 3 การวางแผนอย่างครบวงจร กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูและนักเรียน
ร่วมกันวางแผนปลูกกระท้อน โดยร่วมกันกำหนดเป็นตารางการปฏิบัติงานในการปลูกกระท้อน

กิจกรรมที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้
นักเรียนคิดว่าจะนำกล้วยที่สุกคาต้นไปทำอะไร ซึ่งนักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน
ได้ว่าอะไรควรทำก่อนหลัง โดยเสนอแนะให้นำกล้วยสุกไปทำกล้วยบวดชีก่อนเพราะถ้าเก็บไว้จะ
เน่าเสีย ส่วนกล้วยที่ยังไม่สุกให้นำมาประกอบอาหารที่หลังก็ได้

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ
ครูให้นักเรียนได้เลือกว่านักเรียนต้องการนำผลผลิตที่ได้จากโครงการไปทำอะไร

กิจกรรมที่ 7 การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่
ตนเองปฏิบัติกิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยการเชิญ
ปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ในการปลูกไม้ผล

กิจกรรมที่ 8 การเลือกปฏิบัติงานตามแผนการที่วางไว้ กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น
คือ ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการปลูกกระท้อน โดยร่วมกันกำหนดเป็นตารางการปฏิบัติ
งานว่าในแต่ละเดือนจะทำอะไรบ้าง และให้นักเรียนกับครูได้ลงมือปฏิบัติงานตามแผนการแรก
คือ นำกระท้อนมาปลูก

กิจกรรมที่ 10 การติดตามประเมินผล กิจกรรมที่ครูจัดให้มีขึ้น คือ ครูให้นักเรียนได้
คำนวณความเหมาะสมของระยะการปลูกกระท้อนแต่ละต้น

**ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับประสบการณ์ และความคิดเห็นในการ
ปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

ด้านสถานภาพ

1. ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร 5 – 10 ปี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับปานกลาง โดยได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนทั้ง 2 คน เป็นเพศชาย มีอายุ
ระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 1 คน และอายุ 31 – 35 ปี จำนวน 1 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา
ตรีหรือเทียบเท่า จบการศึกษาสาขาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา จำนวน 1 คน และ
วิชาเอกเกษตรศึกษา จำนวน 1 คน มีอายุราชการต่ำกว่า 11 ปี ทั้ง 2 คน กลุ่มประสบการณ์ที่สอน

คือ วิชาการงานพื้นฐานอาชีพ วิชาภาษาไทย วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ทั้ง 2 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในระดับมาก จำนวน 1 คน และระดับปานกลาง จำนวน 1 คน ซึ่งได้รับความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาด้วยตนเองทั้ง 2 คน

ด้านการเตรียมการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนมหิตลอนุสรณ์ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ตามรูปแบบที่ 3 โดยเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน ซึ่งในท้องถิ่นมีราษฎรชาวบ้านที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ประสบผลสำเร็จ และได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นของภาคเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนในโรงเรียน ในอนาคตโรงเรียนจะปฏิบัติตามรูปแบบเดิม เพราะมีความพร้อมทั้งด้านสภาพแวดล้อมและบุคลากร สำหรับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนประสบการณ์ตรง ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผลชื่นชมผลผลิต และต้องการให้โครงการเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าของชุมชนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเกษตร นอกจากนี้ยังเป็นการขยายผลผลิตโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ไปสู่ชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์มอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบ โดยมอบหมายตามความถนัด ความสามารถของบุคลากร

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ทั้ง 2 คน เห็นว่านโยบายการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความเหมาะสม เนื่องจากสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเอื้ออำนวย และจากเวลาที่ผ่านมามีสามารถปฏิบัติงานบรรลุผลตามนโยบายการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนได้ประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยให้ความช่วยเหลือในด้านงบประมาณ กรมพัฒนาที่ดินให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาสภาพดิน ประมงจังหวัดบริจาคพันธุ์ปลา เกษตรอำเภอให้ความช่วยเหลือในด้านพันธุ์พืช ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 คน เห็นว่าการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ นั้น โรงเรียนต้องจัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือ ซึ่งผู้บริหารควรจะเป็นผู้ประสานงานเพราะมีความเหมาะสมด้านวุฒิและคุณวุฒิสำหรับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับการดำเนินงาน โครงการนี้ไม่เพียงพอ ได้จัดหางบประมาณเพิ่มเติมโดยใช้งบประมาณในโรงเรียน เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนจากที่อื่นไม่มีเลย วิธีการจัดสรรงบประมาณจะมีการประชุมคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อพิจารณากิจกรรมแต่ละกิจกรรมว่ากิจกรรมใด ควรใช้งบมากน้อย จากนั้นจึงจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม การปฏิบัติงานตามนโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการฝึกประสบการณ์ตรง และต้องการให้โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าของชุมชน

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ โครงการด้านการเตรียมการ
 ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ
 ตามรูปแบบที่ 3 โดยเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมที่โรงเรียนเลือกปฏิบัติมีความเหมาะสมกับสภาพ
 โรงเรียน และในท้องถิ่นมีประชาชนชาวบ้านที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ประสบผลสำเร็จ สามารถเป็น
 วิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน นโยบายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนนั้นมุ่งเน้น
 ให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนประสบการณ์ตรง และต้องการให้โรงเรียนเป็นแหล่ง ศึกษา ค้นคว้าด้าน
 การเกษตรของชุมชน และครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่านโยบายการปฏิบัติงานโครงการ
 เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนมีความเหมาะสม เนื่องจากสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเอื้ออำนวย
 โรงเรียนสามารถได้บรรลุผลตามนโยบายที่กำหนดไว้

ด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของ
 โรงเรียนจำเป็นต้องใช้ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะประชาชนชาวบ้านเป็นผู้มีความรู้
 และได้รับการยอมรับจากชุมชน ได้รับรางวัลจากการทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีความรู้
 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเกษตรได้เป็นอย่างดี การบูรณาการกิจกรรมใน
 โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์รายวิชาอื่นๆ โรงเรียนได้ดำเนินการ
 โดยให้ครูผู้สอนในทุกวิชานำหลักการแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ สอดแทรกเข้าสู่การเรียนการ
 สอนในทุกรายวิชา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านแปลงเกษตร ซึ่งโรงเรียนยังไม่สามารถทำ
 ได้ดีพอเนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการ เห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากและต้องใช้
 เวลามาก สิ่งที่จะทำให้การดำเนินการด้านนี้ประสบความสำเร็จ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร
 จัดอบรมให้ความรู้และจัดทำเอกสารในเรื่องการบูรณาการแจกจ่ายให้โรงเรียนศึกษา ผู้บริหาร
 โรงเรียนมหิตลอนุสรณ์เห็นว่าการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนประสบ
 ความสำเร็จมาก เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำ
 การเกษตรตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ชุมชนได้เห็นความสำเร็จและนำไปปฏิบัติที่บ้าน การใช้
 ประชาชนชาวบ้านของโรงเรียนเป็นแบบพึ่งพิงช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนชาวบ้านมีความ
 สามารถในการสอนและถ่ายทอดที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เร็ว ซึ่งโรงเรียนคาดไม่ถึงว่า
 ประชาชนชาวบ้านจะสอนนักเรียนได้ และประชาชนชาวบ้านก็เกิดความภูมิใจที่ได้เป็นครู

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีแนวทางในการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำโดยยึด
 หลักการแบ่งพื้นที่ตามหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เน้นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้เกิด
 ประโยชน์สูงสุด เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ โรงเรียนจึงขอใช้พื้นที่ของชาวบ้าน
 ใกล้ๆ โรงเรียน ซึ่งมีสระน้ำพร้อมแล้วมาดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ สำหรับการนำ
 หลักการแนวคิด “เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ” สอดแทรกเข้าสู่การเรียนการสอนนั้นครูผู้รับผิดชอบ

โครงการได้นำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ และกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เข้าสู่การเรียนการสอนทุกรายวิชา ซึ่งทุกรายวิชาจะมีการจัดกิจกรรมผ่านการเรียนรู้ในแปลงเกษตร แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตรในโครงการที่โรงเรียนปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ คือ การปลูกผักสวนครัว เพาะเห็ด เลี้ยงปลา กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จ คือ กิจกรรมการปลูกพืชสมุนไพร เนื่องจากหาพันธุ์ยาก และการปลูกพืชใกล้แหล่งน้ำทำให้น้ำท่วมเสียหาย แนวทางในการพัฒนาโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ต่อไปในอนาคต คือ โรงเรียนจะเน้นการทำให้ครบวงจรตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูป การจัดจำหน่ายซึ่งขณะนี้โรงเรียนได้ทดลองแปรรูปข้าวเกรียบเห็ดนางฟ้า คาดว่าจะเป็นผลผลิตที่ทำรายได้ดี นอกจากนี้โรงเรียนได้ขยายโครงการไปสู่ชุมชน โดยได้รับความช่วยเหลือจากปราชญ์ชาวบ้านเป็นวิทยากรให้ความรู้

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการปฏิบัติงานตามโครงการ

ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า การปฏิบัติงานตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนจำเป็นต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้าน เพราะเป็นผู้มีความรู้และได้รับการยอมรับจากชุมชน ส่วนในด้านการบูรณาการกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ กับการสอนกลุ่มประสบการณ์รายวิชาอื่นๆ โรงเรียนยังไม่สามารถทำได้ดีพอ ครูผู้รับผิดชอบโครงการที่กล่าวว่าการดำเนินการด้านนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ และจัดทำเอกสารให้โรงเรียนศึกษา ส่วนการปฏิบัติ กิจกรรมการเกษตรในโครงการถือว่าประสบความสำเร็จมาก เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ซึ่งครูผู้รับผิดชอบโครงการกล่าวว่า การดำเนินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนเน้นปฏิบัติให้ครบวงจร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูป และการนำไปจำหน่าย นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความช่วยเหลือจากปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งจะช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ด้านการประเมินผลโครงการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการติดตามผล และการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ มีความสำคัญต่อโครงการมาก เพราะทำให้รู้ว่าต้องแก้ไขปรับปรุงที่ตรงจุดไหน ทำให้การดำเนินงานครั้งต่อไป มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา วิธีติดตามผลและประเมินผลจะใช้การสอบถามบุคลากรในโรงเรียน สอบถามจากชาวบ้านและสังเกตผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ในการปฏิบัติกิจกรรมการเกษตร โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯต่อไปได้หากความช่วยเหลือต่างๆ หมดไป และสิ่งที่โรงเรียนต้องการได้รับการช่วย

เหลือมากที่สุด คือ เอกสารความรู้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯกับการสอนกลุ่มประสบการณ์รายวิชาอื่นๆ และการอบรมให้ความรู้ในเรื่องนี้ ส่วนปัญหาในการติดตามผลและการประเมินผลโครงการ คือ การขาดความต่อเนื่องในการประเมินผล เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้มาติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะติดตามผลและประเมินผล วิธีแก้ไข คือ มอบหมายงานให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 คน ประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ โดยการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมโครงการของนักเรียน สอบถาม ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงาน การสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นวิธีในการประเมินผล ซึ่งจะเน้นการประเมินผลในด้านกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน เพราะการปฏิบัติกิจกรรมโครงการของโรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม จากผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ผ่านมานักเรียนมีการพัฒนาในการด้านการทำงาน ความรู้และทักษะการเกษตรที่น่าพอใจ โดยครูไม่ต้องคอยควบคุมการทำงาน นักเรียนสามารถดูแลรับผิดชอบกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเอง และมีการนำไปขยายผลต่อที่บ้าน เช่น การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ โดยมาขอพันธุ์จากที่โรงเรียนไป นอกจากนี้ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ดีขึ้น จากกิจกรรมการเกษตรที่นักเรียนนำไปปฏิบัติที่บ้าน ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตบริโภคในครัวเรือน การประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯที่ผ่านมาถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ซึ่งต้องพัฒนาและปรับปรุงในอีกหลายๆ ด้าน ส่วนผลการประเมินนั้น โรงเรียนได้นำมาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานโครงการโดยคณะครูผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกันหาแนวทางแก้ไข จุดบกพร่องต่างๆ กิจกรรมใดที่ประสบความสำเร็จจะดำเนินงานต่อไป ส่วนกิจกรรมใดที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จจะมุ่งเน้นหาแนวทางและทุ่มเทให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการด้านการประเมินผลโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการ ใช้การสังเกตเป็นวิธีในการประเมินผล โดยผู้บริหารได้สอบถามจากชาวบ้าน และบุคลากรในโรงเรียนอีกทั้งสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องวิธีการของครูที่ได้การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมโครงการของนักเรียน สอบถาม ตรวจสอบ บันทึกการปฏิบัติงาน ซึ่งครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ของโรงเรียนถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยผู้บริหารโรงเรียนกล่าวว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯต่อไปได้ หากความช่วยเหลือต่างๆ หมดไป แนวทางในการดำเนินงาน คือ กิจกรรมใดที่ประสบความสำเร็จจะดำเนินงานต่อไป ส่วนกิจกรรมใดที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จจะมุ่งเน้นหาแนวทางแก้ไขให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้ข้อมูลว่า พบปัญหาด้านงบประมาณในการหมุนเวียนภายในโครงการมีน้อย ควรหากรรมวิธีให้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในโครงการให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ทุกโครงการ ปัญหาสภาพดินแห้งแข็งและขาดความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาขาดอัตรากำลังของบุคลากรครูไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีนักวิชาการมาให้ความรู้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน การดำเนินงานโครงการทุกกิจกรรม ควรมีการจัดบันทึกเป็นแฟ้มงานตลอดเวลา เพื่อเป็นองค์ความรู้และถ่าย ทอดสู่ชุมชนให้เรียนรู้จากประสบการณ์นี้ด้วย

2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อเสนอแนะว่า การสร้างผลผลิตให้ยั่งยืนไม่ใช่มุ่งหวังแต่ผลกำไรเท่านั้น ต้องนำหลักการแนวคิดของเกษตรทฤษฎีใหม่ๆ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และนำไปประกอบอาชีพอย่างแท้จริง ทั้งความรู้ที่ถูกต้อง การปลูกฝังทัศนคติที่ดี สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ นั่นคือจุดมุ่งหมายที่ต้องเรียน ต้องคำนึงและต้องตระหนักตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ โครงการด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้บริหาร โรงเรียนให้ข้อมูลว่า พบปัญหางบประมาณมีน้อย และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการหมุนเวียนเงินทุนจากกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ เพื่อให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ทุกโครงการ นอกจากนี้ยังพบปัญหาขาดแคลนบุคลากร ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ข้อเสนอแนะว่า การดำเนินงานโครงการไม่ควรมุ่งหวังแต่ผลกำไรเท่านั้น ควรต้องนำหลักการแนวคิดของเกษตรทฤษฎีใหม่ๆ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และนำไปประกอบอาชีพอย่างแท้จริง และควรปลูกฝังทัศนคติที่ดีทางการเกษตรให้เกิดขึ้นกับนักเรียน